

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra statistiky

Bakalářská práce

Analýza faktorů ovlivňujících vztah dětí ke sportu

Veronika Vlachová

© 2020 ČZU v Praze

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Veronika Vlachová

Hospodářská politika a správa
Podnikání a administrativa

Název práce

Analýza faktorů ovlivňujících vztah dětí ke sportu ve vybraném regionu

Název anglicky

Analysis of factors affecting the relationship of children to sports in the selected region

Cíle práce

Bakalářská práce se bude zabývat analýzou faktorů, které ovlivňují vztah dětí ke sportu. Teoretická část práce bude zaměřena zejména na studium odborné literatury, ze které budou čerpány informace týkající se sportu. Budou vymezeny základní a důležité pojmy z oblasti sportu a také popsán postup výběru vhodné sportovní aktivity pro děti mladšího školního věku. Praktická část se bude zabývat přípravou návrhu dotazníkového šetření týkajícího se dané problematiky. Návrh dotazníkového šetření bude obsahovat otázky zabývající se například motivací dětí ke sportovním aktivitám, či finanční podpory sportovních aktivit dětí ze strany rodičů. Cílovou skupinu respondentů budou tvořit rodiny s dětmi ve věku mladšího školního věku až puberty. Dotazování budou rodiče i děti. Dotazování bude probíhat v Pardubicích a v blízkém okolí.

Metodika

Dotazníkové šetření bude vyhodnoceno pomocí statistické metody analýzy kvalitativních znaků. K efektivní realizaci potřebných výpočtů bude využito statistického programu SPSS Statistics 25.0. Interpretace výsledků bude podpořena grafickými výstupy z programu Microsoft Excel.

Doporučený rozsah práce

50 stran

Klíčová slova

Sport, faktor, analýza, dotazníkové šetření, kvalitativní znaky

Doporučené zdroje informací

ČECHÁK, Vladimír a Jiří LINHART. Sociologie sportu. Praha: Olympia, 1986. Naučná literatura.

CHARVÁT, Michal. Sociální aspekty sportovních aktivit. Brno: Paido, 2002. Edice pedagogické literatury. ISBN 80-7315-029-8.

Role pohybových aktivit v životě dětí a mládeže: sborník příspěvků. Praha: Univerzita Karlova, Fakulta tělesné výchovy a sportu, [200-]-^^^-. ISBN 80-86317-38-2.

SEKOT, Aleš. Sociologické problémy sportu. Praha: Grada, 2008. Sociologie (Grada). ISBN 978-80-247-2562-8

SEKOT, Aleš. Sociologie sportu: aktuální problémy. Brno: Masarykova univerzita, 2013. ISBN 978-80-210-6181-1.

Předběžný termín obhajoby

2019/20 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Jana Köppelová, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra statistiky

Elektronicky schváleno dne 27. 2. 2020

prof. Ing. Libuše Svatošová, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 27. 2. 2020

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 17. 03. 2020

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Analýza faktorů ovlivňujících vztah dětí ke sportu" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 23. 3. 2020

Poděkování

Rád(a) bych touto cestou poděkovala Ing. Janě Köppelové, Ph.D. za vedení bakalářské práce a za poskytnuté rady v celém průběhu vypracovávání této práce. Dále bych ráda poděkovala rodině a blízkým přátelům za podporu.

Analýza faktorů ovlivňujících vztah dětí ke sportu ve vybraném regionu

Abstrakt

Bakalářská práce se zabývá analýzou faktorů, které ovlivňují vztah dětí ke sportu v Pardubickém kraji. Informace byly získány pomocí zpracování odborné literatury. Bakalářská práce se skládá ze dvou částí, teoretické a vlastní práce.

Teoretická část je zaměřena na vysvětlení pojmů, které patří k tomuto tématu, jako například vymezení pojmu sport, dále jeho struktura. Poté problémy dnešní společnosti, kde sport nezaujímá výhradní postavení v životě, a faktory, které ovlivňují postoj dnešní společnosti ke sportu, jako moderní technologie.

Ve vlastní práci byla vytvořena pilotáž dotazníkového šetření, které se zaměřovalo na děti na základních školách a jejich rodiče. Z výsledků bylo zjištěno, že děti a rodiče sportují 3x-4x týdně, první, kdo respondenty přivedli ke sportu byli rodiče, ale pro výběr sportu jsou důležití kamarádi nebo vlastní zájem o sport. Dále celková finanční investice do sportu celé rodiny je do 1000 Kč měsíčně a rodiče jsou schopni a ochotni vynaložit i více. Dílčí část bakalářské práce se týkala statistické analýzy kvalitativních znaků. Byla zde ověřována závislost mezi věkem respondenta a zájmem o jiné aktivity, časem stráveným u televize nebo na počítači, intenzitou sportování a zájmem o sport. To vše za použití softwaru SPSS Statistics 25.0 a dále to bylo podpořeno grafickými výstupy z programu Microsoft Excel.

Klíčová slova: sport, faktor, analýza, dotazníkové šetření, kvalitativní znaky.

Analysis of factors affecting the relationship of children to sports in the selected region

Abstract

The bachelor thesis deals with the analysis of factors that influence the relationship of children to sport in the Pardubice region. The information was obtained through the processing of scientific literature. The bachelor thesis consists of two parts, theoretical and practical.

The theoretical part is focused on the explanation of terms that belong to this topic, such as the definition of the term sport and its structure. Then the problems of today's society, where sport does not occupy an exclusive position in life, and factors that influence today's society's attitude to sport, as modern technology.

In next part of thesis was created a pilot questionnaire survey, which focused on primary school children and their parents. From the results it was found that children and parents do sports 3 to 4 times a week, the first ones who brought the respondents to the sport were parents, but friends or their own interest in sport are important for the choice of sport. Furthermore, the total financial investment in the sport of the whole family is up to 1000 CZK per month and parents are able and willing to spend more. Part of the bachelor thesis concerned statistical analysis of qualitative characteristics. The dependence between the respondent's age and interest in other activities, time spent on TV or computer, intensity of sport and interest in sport were examined. All this was done using SPSS Statistics 25.0 software and it was supported by graphical outputs from Microsoft Excel.

Keywords: sport, factor, analysis, questionnaire survey, qualitative parameters

Obsah

1 Úvod.....	11
2 Cíl práce a metodika	12
2.1 Cíl práce	12
2.2 Metodika	12
2.2.1 Statistika.....	12
2.2.2 Základní statistické pojmy	13
2.2.3 Prvky statistického zkoumání	14
2.2.4 Dotazníková šetření	15
2.2.5 Analýza kvalitativních dat	16
3 Teoretická východiska	20
3.1 Význam sportu ve společnosti	20
3.2 Struktura sportu	20
3.2.1 Úroveň výkonnosti.....	21
3.2.2 Etapy vývoje sportu	21
3.2.3 Motivace	22
3.3 Tělesná výchova a důvody pasivity dětí a mládeže	22
3.4 Sedavá společnost	23
3.5 Sport a zdraví	24
3.6 Obezita	25
3.7 Sport a socializace.....	26
3.8 Motivace a sportovní kariéra.....	27
3.8.1 Další faktory ovlivňující sportování dětí	28
3.8.2 Sportovní kariéra.....	29
3.9 Mladší školní věk (6-11 let)	29
3.9.1 Vhodné sportovní aktivity v mladším školním věku	30
3.9.2 Výběr sportu v dětském věku	31
3.9.3 Sportovní příprava dětí	32
3.10 Dnešní děti a mládež	32
3.11 Moderní digitální technologie	33
3.12 Sportovní aktivity a náklady na ně vynaložené.....	34
3.13 Podpora dětí při sportu	35
4 Vlastní práce	37
4.1 Pilotáž dotazníkového šetření	37
4.1.1 Pohlaví	37

4.1.2	Věk.....	38
4.1.3	Respondenti a sport.....	39
4.1.4	Důvody, proč nesportují	40
4.1.5	Důvody, proč sportují	41
4.1.6	Jak dlouho sportují.....	42
4.1.7	Jak často sportují.....	43
4.1.8	Kdo přivedl respondenty ke sportu	44
4.1.9	Podpora rodičů.....	45
4.1.10	Finanční investice do sportu celé rodiny a ochota zvýšit investici.....	46
4.1.11	Možnost provozovat jakýkoliv sport a důvody pro výběr daného sportu.	48
4.1.12	Blízkost sportoviště u bydliště.....	50
4.1.13	Čas strávený u TV/PC a jiné zájmové aktivity	51
4.2	Analýza dat.....	53
4.2.1	Analýza závislosti sportu na věku	53
4.2.2	Analýza závislosti intenzity sportování na věku.....	54
4.2.3	Analýza závislosti času stráveného u TV/PC na věku.....	55
4.2.4	Analýza závislosti věnování se jiné aktivitě na věku	56
5	Závěr.....	57
6	Seznam použitých zdrojů	59
7	Přílohy	62

Seznam obrázků

Obrázek 1	Roztřídění statistických znaků	14
Obrázek 2	Motivační struktura ve sportu	27

Seznam tabulek

Tabulka 1	Schéma asociační tabulky	16
Tabulka 2	Schéma kontingenční tabulky	18

Seznam grafů

Graf 1	Pohlaví respondentů	38
Graf 2	Věk respondentů.....	39
Graf 3	Zájem respondentů o sport	40
Graf 4	Důvody, proč respondenti nesportují	41
Graf 5	Důvody, proč respondenti sportují	42

Graf 6 Rok, od kterého respondenti sportují.....	43
Graf 7 Jak často respondenti sportují.....	44
Graf 8 Kdo přivedl respondenty ke sportu.....	45
Graf 9 Finanční podpora rodičů.....	46
Graf 10 Výše investic celé rodiny do sportu.....	47
Graf 11 Ochota respondentů vynaložit více finančních prostředků	48
Graf 12 Možnost respondentů provozovat jakýkoliv sport	49
Graf 13 Důvody pro výběr daného sportu	50
Graf 14 Blízkost bydliště u sportoviště.....	51
Graf 15 Čas strávený u TV/PC	52
Graf 16 Zájem o jiné aktivity.....	52
Graf 17 Věk vs. Zájem o sport.....	53
Graf 18 Věk vs. Intenzita sportování	54
Graf 19 Věk vs. Čas strávený na TV/PC	55
Graf 20 Věk vs. Zájem o jinou aktivitu	56

Seznam příloh

Příloha 1 Pilotáž dotazníkového šetření.....	62
Příloha 2 Pozorované četnosti Věk vs. Zájem o sport	65
Příloha 3 χ^2 test pro nezávislost, Věk vs. Zájem o sport	65
Příloha 4 Pozorované četnosti Věk vs. Intenzita sportování	65
Příloha 5 χ^2 test nezávislosti, Věk vs. Intenzita sportování.....	66
Příloha 6 Koeficient asociace	66
Příloha 7 Pozorované četnosti, Věk vs. Čas u TV/PC	66
Příloha 8 χ^2 test nezávislosti, Věk vs. Čas u TV/PC	66
Příloha 9 Pozorované četnosti, Věk vs. Zájem o jinou aktivitu.....	67
Příloha 10 χ^2 test nezávislosti, Věk vs. Zájem o jinou aktivitu	67

1 Úvod

Sport je důležitou součástí života, avšak v dnešní době je sport spíše opomíjen. Dnešní sedavá společnost je plná moderních technologií a sport nemá výhradní postavení v životech lidí. Kvůli tomu roste výskyt obezity, se kterou bojuje spousta vyspělých zemí na světě. Proto je důležité věnovat se sportu už od dětství. Vybrat vhodný sport tak, aby děti bavil a aby rodiče byli schopni ho zaplatit, jelikož v dnešní době se za většinu zájmových aktivit musí platit, je velice důležité. Sport je velice důležitý pro zdraví člověka, díky němuž lze předcházet nemocem. Dříve se děti, jejichž rodiče si nemohli dovolit kvůli financím organizované sporty, věnovaly neorganizovaným sportovním činnostem. Nyní je ale skutečnost taková, že děti sedí za počítači a schází se s kamarády pouze ve škole a mimo školní dobu pouze virtuálně přes internet. Velký vliv na to mají rodiče, kamarádi a také finanční prostředky rodiny.

Důležité také je, aby města či vesnice nabízeli, co největší možnou škálu sportovního vybavení, například kroužky nebo oddíly. Dále je potřeba investovat čas a peníze na rozvoj organizovaných sportovních činností, ale i do těch neorganizovaných jako je výstavba sportovních hřišť nebo zábavních parků. Pokud bude více těchto možností pro děti, zvyšuje se šance, že dětem se některé z těchto možností zalíbí, pozve i své kamarády a začnou využívat těchto neorganizovaných aktivit. To vše patří k motivaci ke sportu.

Další zásadní problém je, že předmět Tělesná výchova na základních školách ztrácí oblibu mezi žáky. Přitom začátky sportování u dětí se odvíjí právě od vstupu na základní školu. Je tedy zapotřebí, aby učitelé zaujmuli žáky sportovními aktivitami a věnovali se každému dítěti stejně.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem bakalářské práce je statistická analýza faktorů ovlivňujících vztah dětí ke sportu v Pardubickém kraji. Hlavním cílem práce je vytvořit pilotáž dotazníkového šetření. Na dotazník odpovídaly děti ze základních škol a jejich rodiče. Cílem dotazníkového šetření je zjistit, jak často respondenti sportují, co je důvodem jejich sportování případně nesportování. Jaké jsou investice do sportu celé rodiny, či zda jsou rodiny schopny a ochotny tyto investice zvýšit. Dále kolik času tráví před televizí nebo u počítačů, nebo zda se věnují jiným aktivitám jako je zpěv, malování, nebo keramika. V dílčí části bakalářské práce jsou vybrané znaky z dotazníkového šetření zpracovány detailněji pomocí metod statistické analýzy závislosti kvalitativních znaků. Je zde ověřována závislost mezi věkem respondenta a zájmem o jiné aktivity, časem stráveným u televize nebo na počítači, intenzitou sportování a zájmem o sport.

2.2 Metodika

2.2.1 Statistika

Zrod statistiky se vyskytl už ve starověku. Jednalo se o soupisy obyvatelstva, zejména pro daňové účely. Ale skutečné statistické analýzy se objevily až v 17. století. Statistika jako vědní obor se zrodila v polovině 18. století, nadále se začala vyvíjet v 19. a 20. století, kde vznikly základy pravděpodobnosti. Jejím růstu pomohl vzestup výpočetní techniky a prostředí (Hindls, 2007).

V současné době neexistuje vědní obor, který nepracuje s hromadnými daty a nevyužívá k jejich vyhodnocení statistických metod. Obory, které pravidelně používají metody, jsou např. fyzika, medicína a biologie. Důležitou část statistika zabírá v ekonomické sféře. Díky tomuto vlivu vznikly speciální obory statistiky právě na základě ekonomické teorie a praxe (Hindls, 2007).

Statistika je hromadný pojem, lze ji chápat ve třech pojetích. *První jako číselné údaje o hromadných jevech, dále jako praktickou činnost spočívající ve sběru, zpracování a vyhodnocování statistických údajů a konečně jako teoretickou disciplínu, která se zabývá*

metodami, sloužícími k popisu odhalování zákonitostí při působení podstatných, relativně stálých činitelů na hromadné jevy, tj. jevy vyskytující se v masovém měřítku u velkého počtu jedinců (Hindls, 2007, s. 12).

Na světě a zejména v ekonomice je význam statistiky značný. Správné fungování ekonomiky hlavně co se týká maximalizace její efektivnosti se neobejde bez hodnotného informačního systému. Přitom statistice přísluší důležitá role, jelikož poskytuje systém číselných údajů o národní ekonomice jako celku, tak i o jednotlivých subsystémech (Hindls, 2007).

2.2.2 Základní statistické pojmy

Při statistickém vyšetřování je zájem o hromadné jevy a procesy, které se objevují u velkého počtu prvků. Tyto prvky jsou zároveň statistické jednotky. Ve statistickém pozorování to jsou jednotky elementární. Jsou to např. osoby, organizace, věci atd. Jejich vlastnosti ukazují statistické znaky. Příklady statistických znaků jsou např. mzdy, stáří atd. (Hindls, 2007).

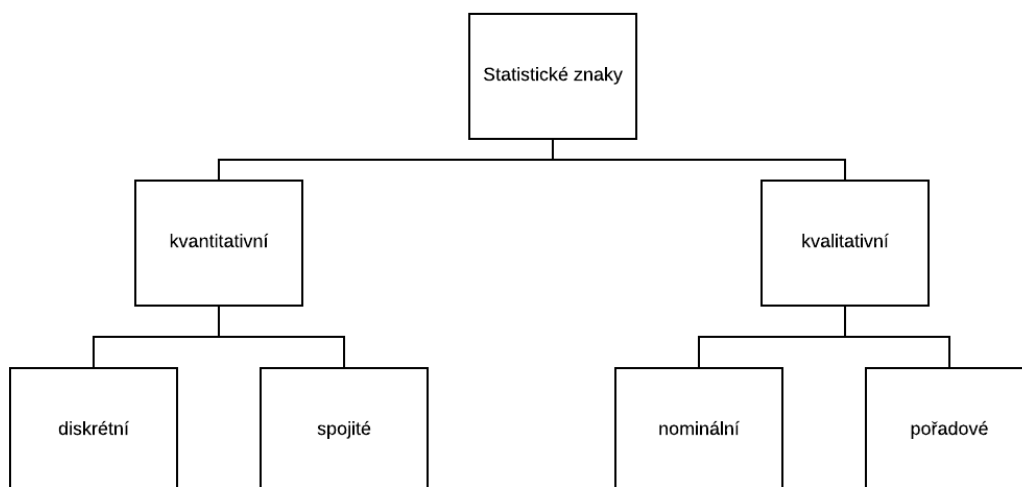
Statistické znaky se dělí podle mnoha měřítek. Základní dělení je na znaky kvantitativní a kvalitativní. Kvantitativní znaky lze vyjádřit číselně (počet členů v domácnosti). Kvalitativní znaky se dají vyjádřit slovně (byť obecní). O tomto znaku lze říci, že je i kategoriální (Hindls, 2007).

Další dělení je podle toho, kolika variant může příslušný znak nabývat. Když tedy znak nabývá pouze dvou variant, je to znak alternativní (pohlaví). Pokud nabývá více než dvou variant, je to znak množný (nejvyšší dosažené vzdělání). Toto dělení se objevuje obvykle jen u kvalitativních znaků. U těchto znaků se dále rozlišují nominální znaky a pořadové. Nominální znaky vyjadřují pouze to, že se jejich varianty navzájem vylučují. Pořadové vyjadřují pořadí jednotek (vysoká škola je více než střední škola), avšak nedá se říci, o kolik je daná jednotka lepší (Hindls, 2007).

Kvantitativní znaky se dělí na nespojitě a spojitě. Nespojitě znaky jsou pouze některé číselné hodnoty. Nejčastěji přirozená nebo celá nezáporná čísla. Zatímco spojitě znaky jsou v rozsahu intervalu libovolných hodnot (Hindls, 2007).

Toto rozřídění znaků se může popsat takto:

Obrázek 1 Roztřídění statistických znaků

Zdroj: Hindls (2007, s. 15)

Dalším pojmem je statistický soubor. Nazývá se tím množina statistických jednotek, u kterých zkoumáme statistické znaky. Pokud je sledován jeden znak, nazývá se tento soubor jednorozměrným. Když se zjišťují dva a více znaků a zároveň jejich vztahy, jedná se o soubor dvourozměrný nebo vícerozměrný. Základní soubor je statistický soubor, který je určen pro vlastní předmět sledování a z něhož je prováděn závěr. Rozměr tohoto souboru je buď konečný nebo nekonečný. Pro ušetření času se dělá výběrové šetření, což znamená, že ze základního souboru se vyberou jen některé jednotky a tím vznikne výběrový soubor. Pomocí něho a výsledků lze provést úsek o souboru základním (Hindls, 2007).

2.2.3 Prvky statistického zkoumání

Statistické zkoumání se rozděluje do několika fází. První je fáze statistického šetření (zjišťování), dále je to statistické zpracování zjištěných údajů a naposled fáze statistické analýzy či vyhodnocování (Hindls, 2007).

První fáze je sběr dat, jejímž výsledkem je velký objem dat, které jsou třeba rozřadit a nějakým způsobem dát dohromady. Další část zjišťování je zapsání dat do tabulek, statistické výpočty a také grafické znázornění výsledků (Hindls, 2007).

Druhá fáze tedy zpracování údajů je kontrola dat z předchozí fáze. Kontroly jsou formální a logické. Formální neboli početní přepočítávají správnost vykonaných úkonů. Logická kontrola se zaměřuje, jestli zjištěné údaje jsou v souladu s přípustnou hranicí, kde se budou pohybovat (Hindls, 2007).

Ve třetí fázi, tedy analytické, je analýza údajů za použití statistických metod. V této fázi je předpoklad, že v předchozích částech nenastala chyba a jsou správné (Hindls, 2007).

2.2.4 Dotazníková šetření

Dotazníkové šetření je účelný a účinný nástroj ke zjišťování a vyhodnocování názorů. Dotazníková šetření umožňují analýzu skutečností, které nelze nebo velmi obtížně kvantifikovat. Pro získání správných informací ze šetření je důležitá příprava dotazníku, tvorba a zpracování.

Přípravu a provádění dotazníků lze rozdělit do etap. V první etapě je potřeba stanovit programové otázky. Programové otázky vymezují cíl šetření. Charakteristické jsou např. tyto otázky: Co chceme zkoumat a proč?

Druhá etapa začíná definováním jednotek a stanovením rozsahu výběru. Pokud je dodržen správný postup, je zde zachována reprezentativnost výběru. Dále je možné v tomto výběru použít všechny techniky pro zpracování. Pokud není dodržena reprezentativnost vzorku je potřeba výzkum uskutečnit, avšak musí se tento fakt sdělit a zároveň přizpůsobit vlastní analýzu.

Třetí etapa je vlastní rozpracování dotazníku. Je potřeba převést programové otázky na zjišťovací otázky. Na programovou otázku je obtížné odpovídat přímo, jelikož je abstraktního charakteru. Dále vyhodnocení odpovědí na složitou otázku neumožní tak detailní rozbor. Proto je zvoleno více zjišťovacích otázek, na které je snadnější odpovědět a jsou konkrétnější. U přípravy otázek je nutno přihlížet k tomu, pro koho je šetření cíleno. Otázky musí být pochopitelné, aby odpovědi na ně byly jednoznačné. Důležitou součástí je také stanovit správné množství otázek. Při malém nebo naopak velkém počtu otázek může dojít k ohrožení kvality následujících analýz.

Čtvrtá etapa je ověření dotazníku. Zde je potřeba znovu prozkoumat navržený postup a dále prodiskutovat, jestli jsou splněna všechna kritéria pro kvalitní výzkum. Pro ověření by měl proběhnout pilotní průzkum, což zahrnuje jen malý počet respondentů. Po pilotáži by mělo proběhnout i statistické zpracování. Statistické zpracování je proto, aby se

mohlo včas zachytit, jestli se dají otázky zpracovat přes vybrané postupy a také získat potřebné závěry. Pokud tento výzkum neodhalí nepřesnosti, může se pokračovat vlastním šetřením.

Pro hodnocení se používají základní popisné charakteristiky a to absolutní a relativní četnost. Zde je vhodné použít grafická znázornění, jako sloupcové grafy nebo diagramy.

Dále se používají, pro zjištění vzájemných vztahů, metody analýzy kvalitativních znaků. Zde jsou odpovědi upraveny v kontingenčních tabulkách a jejich analýzou lze řešit (Svatošová a kol., 2016):

- Test nezávislosti kvalitativních znaků
- Posouzení síly závislosti.

2.2.5 Analýza kvalitativních dat

Analýza kvalitativních dat se používá při zkoumání závislosti mezi kvalitativními znaky. Je to buď asociace nebo kontingence. Znaky nabývají ve dvou obměnách, v tomto případě to jsou to znaky alternativní, nebo ve více obměnách, to jsou znaky množné. Jestliže se zkoumá závislost mezi dvěma znaky, neboli mezi alternativními, jedná se o asociaci. V druhém případě, což jsou znaky množné, se jedná o kontingenci.

V případě, že je zkoumaná závislost mezi dvěma kvalitativními znaky výsledek je uspořádán do asociačních tabulek, které mají rozměr 2x2. Pole uvnitř tabulky se skládají ze sdružených empirických četností a ty splňují požadavky alternativních znaků. Okrajová pole, neboli marginální četnosti, se skládají z výsledků třídění podle jednotlivých znaků (Svatošová a kol., 2016).

Tabulka 1 Schéma asociační tabulky

Znak A	Znak B		Celkem
	Ano	Ne	
Ano	a	b	a + b
Ne	c	d	c + d
Celkem	a + c	b + d	n

Zdroj: Svatošová a kol. (2016, str. 7)

Pro testování závislostí dvou znaků v dané tabulce je možné využít test nezávislosti χ^2 . Tento test testuje v asociační tabulce nulovou hypotézu, jestli neexistuje závislost mezi sledovanými znaky.

Nulová hypotéza se testuje pomocí testového kritéria χ^2 (2.51):

$$\chi^2 = \frac{n(ad - bc)^2}{(a + b)(a + c)(c + d)} \quad (2.51)$$

Hodnota testového kritéria se nadále musí porovnat s kritickou hodnotou. Ta se nachází v tabulce χ^2 rozdělení pro danou hladinu významnosti α . Pokud vyjde, že kritická hodnota bude menší než hodnota testového kritéria, nulová hypotéza se zamítá. Poté se síla závislosti určí za použití koeficientu asociace (2.52) V . Ten je určen z testového kritéria χ^2 . Jestliže vyjde 0, jde o znaky nezávislé, jestliže vyjde 1, je to úplná funkční závislost (Svatošová a kol., 2016).

$$V = \sqrt{\frac{\chi^2}{n}} \quad (2.52)$$

Použití zmíněného testu se řídí pravidly. Pokud je rozsah souboru větší než 40, použije se χ^2 test pro nezávislost. Pokud je rozsah souboru menší než 20, použije se Fisherův faktoriálový test. Poslední možností je, že se rozsah souboru pohybuje v rozmezí $20 < n < 40$, pak je nutno vyjádřit očekávané četnosti. Po vyjádření očekávaných četností se dále řídí podmínkami že, jestliže všechny očekávané četnosti jsou větší než 5, použije se χ^2 test pro nezávislost. Dále jestliže je alespoň jedna z očekávaných četností menší než 5, je třeba použít Fisherův faktoriálový test (Svatošová a kol., 2016).

Kontingenční tabulky se používají při zkoumání dvou a více kvalitativních znaků, z nichž alespoň jeden je znakem množným. Pokud jsou zkoumány dva kvalitativní znaky A a B a zároveň tyto znaky nabývají dalších obměn A_1, A_2, \dots , musí se roztrždit jednotky n tak, aby se mohlo zjistit, jaké jsou možné četnosti A_i a B_j daných znaků. Tímto vznikne kontingenční tabulka. Součtem řádků a sloupců vzniknou marginální četnosti n_i a n_j (Svatošová a kol., 2016).

Tabulka 2 Schéma kontingenční tabulky

A_i	B_1	B_2	B_j	B_3	Σ
A_1	n_{11}	n_{12}	...	n_{1s}	n_1
A_2	n_{21}	n_{22}	...	n_{2s}	n_2
...
A_k	n_{r1}	n_{r2}	...	n_{rs}	n_r
Σ	$n_{.1}$	$n_{.2}$...	$n_{.s}$	n

Zdroj: vlastní zpracování, Svatošová a kol., 2016, str. 13

Pro testování nezávislosti znaků se používá χ^2 -test. Je to zobecněný test pro asociální tabulky. Zde se vychází z rozdílu empirických četností n_{ij} a očekávaných (teoretických) četností n_{oj} .

Teoretické četnosti:

$$n_{oj} = \frac{n_i \times n_j}{n} \quad (2.53)$$

Nulová hypotéza se testuje pomocí testového kritéria.

$$\chi^2 = \sum \sum \frac{(n_{ij} - n_{oj})^2}{n_{oj}} \quad (2.54)$$

Získaná hodnota testového kritéria se porovnává s kritickou hodnotou $\chi^2_{\alpha(k-1)(m-1)}$. k značí počet znaku prvního a m počet obměn znaku druhého. Pokud je $\chi^2 > \chi^2_{\alpha(k-1)(m-1)}$, nulová hypotéza se zamítá.

Avšak tento test nezávislosti nelze provést vždy, nejdříve musí být splněna podmínka a to, že podíl teoretických četností, které jsou menší než 5, nesmí překročit 20 % a žádná nesmí být nižší než 1. Jestliže se objeví některá četnost, která nevyhovuje podmínce, sloučí se slabé skupiny tak, aby sloučení bylo logické, věcně správné a interpretovatelné.

Pokud se testuje závislost kvalitativních znaků v software SPSS Statistics, rozhoduje se o zamítnutí nulové hypotézy na základě vypočítané hladiny závislosti p . Je-li p -hodnota nižší než stanovená hladina významnosti $\alpha = 0,05$, H_0 nulová hypotéza se zamítá a přijme se hypotéza alternativní H_1 , která uvádí, že mezi zkoumanými znaky existuje závislost.

Pro určení síly závislosti lze použít Pearsonův (2.55) nebo Cramérův koeficient kontingence (2.57).

Pearsonův koeficient:

$$C = \sqrt{\frac{x^2}{x^2 + n}} \quad (2.55)$$

Pro posouzení síly závislosti je tento koeficient potřeba normalizovat pomocí hodnoty C_{\max} , jelikož Pearsonův koeficient nenabývá hodnoty 1. Hodnota C_{\max} je v daných tabulkách. Po normalizování koeficient nabývá hodnoty v intervalu 0;1 a poté je síla závislosti měřena stejně jako u asociace.

Normalizovaný koeficient:

$$C_n = \frac{C}{C_{\max}} \quad (2.56)$$

Cramérův koeficient:

$$V = \sqrt{\frac{x^2}{n(q-1)}} \quad (2.57)$$

kde $q = \min(r,s)$

Z těchto dvou je považován za vhodnější Cramérův koeficient. Je to proto, že je konstruován tak, aby nabýval hodnoty 1 při úplné závislosti. Avšak oba mají i svou nevýhodu, a to že není známé jejich obecné výběrové rozložení. Proto je možné při opakování výběru dostávat různé hodnoty koeficientů. Zároveň není známé jejich marginální rozdělení a z toho důvodu nelze testovat jejich statistickou významnost (Svatošová a kol., 2016).

3 Teoretická východiska

3.1 Význam sportu ve společnosti

Sport je považován za součást tělesné kultury. Například podle anglo-amerického pojetí se označení sport uplatňuje jako shodný k tělesné kultuře, avšak v zemích bývalého východního bloku je využíván název tělesná kultura. Pro objasnění těchto názvů s podobnými obsahy, je potřeba podívat se do minulosti (Novotný, 2011).

Slovo sport je odvozeno od „disportare“ a „le désporte“. Jsou to slova latinského a starofrancouzského původu. Jejich významem je bavit se nebo dobře strávený čas. Až časem se k názvu sport přistupovalo jako k činnostem, které svým obsahem a formou byly vymezeny zásadami a realizovány jako závody nebo soutěže. Ve sportu se tedy vybírá ten nejlepší a horší jednotlivci jsou vyloučeni. Více lidí mají blíž k teorii o sportu jako výplň volného času (Novotný, 2011).

O sportu je možné říci, že je to pohybová aktivita. Je to celek chování člověka, které spočívá v pohybových činnostech člověka a při kterých se zapojuje kosterní svalstvo při nynější spotřebě energie (Frömel a kol., 1999).

Jiná definice pohybové aktivity zní, že druhy tělesného pohybu člověka, popsané např. fyziologické a psychické činnosti, nervosvalovou koordinací, požadavky na svalovou zdatnost. Pohybová činnost je tedy např. chůze, běh, plavání, skok, hod apod (Mužík a kol., 2009).

Podle výše zmiňovaných definic je tedy při sportu potřeba zmíněné pohybové aktivity. Z toho tedy vyplývá, že se nejedná o aktivity, u kterých se vychází pouze ze štěstí nebo založené na duševní schopnosti, což jsou například šachy (Mužík a kol., 2009).

3.2 Struktura sportu

Strukturu sportu lze rozdělit podle úrovně výkonnosti, podle etap jeho vývoje a nebo podle motivace (Spitzer, 2015).

3.2.1 Úroveň výkonnosti

Dělení sportu dle úrovně výkonnosti je u nás nejvíce osvojené. Řadí se do posuzování sportu v užším pojetí. Je třeba poznamenat, že se sport rozlišuje na vrcholový, výkonnostní a rekreační (Spitzer, 2015).

Sport vrcholový i výkonný se pohybuje na území sportovního střediska. U výkonnostního sportu nestačí pouze příležitostné trénování, je potřeba pravidelná účast na tréninku a soutěžích. Z hlediska sociologického je brán sport jako dominantní složka volného času. Výkonnostní sport zahrnuje sport vrcholový. Vrcholový sport je realizován v nejvyšších soutěžích dané země, nebo v mezinárodních soutěžích, kde reprezentují stát. V těchto případech vyplňuje sport volný čas, ale zároveň se stává životním stylem sportovců. Proto je sportovec nucen podřídit svůj životní styl požadavkům a potřebám sportovních soutěží a celkově sportu. Vrcholový sport je kousek od sportu profesionálního, který sportovec bere jako povolání, profesi a jako hlavní zdroj příjmů. U vrcholového a výkonnostního sportu se očekává pravidelná účast v různých soutěžích a dále členství ve sportovních institucích. Sport na profesionální úrovni je vykonáván mimo volný čas. Sportovci na profesionální úrovni se zúčastňují mezinárodních soutěží a berou sport jako zaměstnání. Naproti tomu sport na rekreační úrovni není spojován se soutěžním kláním, ani nemusí být vázán na žádné instituce. Ve většině případů je provozován za účelem zrekreování se (Sekot a kol., 2004).

3.2.2 Etapy vývoje sportu

Je lepší sport posuzovat v tom širším pojetí, což znamená dělit na etapy vývoje sportu (Wopp, 1989).

První etapu lze chápat jako tradiční sport. To znamená sport, kde jsou sportovci členy klubů a jistých organizací. Tradiční sport se takto představuje jako „reálné provozování sportu“. Má své pojmy a jasně daná pravidla, která platí na mezinárodní úrovni (Wopp, 1989).

Druhá etapa je typická pro sportovce, kteří sportují jen pro vyplnění svého volného času. Proto je jim k dispozici spousta nabízených tělesných činností. Má to význam a také

přínos pro kulturní a sociální povahu. Tyto sporty jsou často omezeny pouze vlastními pravidly (Zuzková, 2000).

Třetí etapa představuje volitelný a také nejmladší sport. Dá se říci, že sporty ve třetí etapě jsou provozovány kvůli životnímu stylu. Jsou také spojovány buď s ekologickým nebo nenásilným směrem. Podporují socializaci člověka a také součinnost s dalšími lidmi. Lze sem zařadit bojová umění, která jsou založena na své životní filosofii (Zuzková, 2000).

3.2.3 Motivace

Dalším hlediskem pro členění sportu je podle Slepíčkové (2005) motivace rozdělena na:

- Elitní sport – přesahuje meze volného času. U tohoto sportu jde o to, aby sportovci dosáhli nejlepšího výkonu, postavení ve společnosti a také jisté finanční ocenění za dosažené úspěchy.
- Soutěžní klubový sport – tato motivace se váže na sportovní organizace. Vychází z úsilí sportovce o jeho individuální nejlepší výkon.
- Rekreační sport – cílem je zrelaxování se, péče o zdraví a sociální kontakty, provozuje se v organizacích nebo individuálně.
- Fitness sport – tento sport provozují ti, kteří chtějí být tělesně zdatní nebo se udržují v kondici
- Dobrodružný a rizikový sport – zde se vyskytuje nějaké dobrodružství, vykonávání takovýchto sportů je finančně náročné.
- Požitkářský sport – hlavním cílem je zažít něco zábavného nebo výjimečného.
- Kosmetický sport – účelem je bezchybná postava.

3.3 Tělesná výchova a důvody pasivity dětí a mládeže

Školní předmět tělesná výchova by měla motivovat k aktivnějšímu přístupu žáků a studentů ke sportovním činnostem. Skutečnost je taková, že oblibu mezi žáky spíše ztrácí. Je dokázáno, že učitelé se věnují žákům, kteří jsou šikovnější a zbylým méně šikovným ne. Zásada individuálního přístupu ke cvičencům zde chybí (Sekot, 2003).

Pocit radosti a úspěchů je výrazná motivace žáků ke sportování. Nyní se však objevuje odmítání sportovních aktivit. Je to pravděpodobně způsobeno neúspěchem, porážkou nebo pocity křivdy. Jestliže se žáci odmítají zapojit do aktivit, prožívají pravděpodobně strach a to může vést k odporu k tělesné výchově (Sekot a kol., 2004).

K hlavním důvodům se řadí lenost dětí a mládeže, sedavý způsob života, málo dostatečná vytrvalost a neústupnost, dále podpora rodičů k jiným formám pohodlnější zábavy jako např. počítačové hry. Překážky jako dopravit se k bazénu nebo domluva lidí na basketbal se řadí pod lenost, avšak další je např. finanční náročnost pohybových aktivit (Sekot, 2008).

3.4 Sedavá společnost

Nízká míra pohybu je bohužel v současných vyspělých zemích trendem. Lidé však vědí, že pohybová aktivita je životu prospěšná. V našem rozvinutém světě žijí lidé svůj život odlišně než předešlé generace. Tato změna je zapříčiněna vývojem dokonalejších počítačových technologiích. Do toho spadá například komunikace bez osobního kontaktu, změny charakteru práce, odlišné způsoby trávení volného času. Mnohá zaměstnání vyžadují práci v sedě, stejně jako školní vzdělávání. Také doprava do zaměstnání nebo školy je nejčastěji realizována automobilem nebo městskou hromadnou dopravou namísto zdravější varianty, kterou představuje chůze pěšky nebo jízda na kole. Trávení volného času po práci si většina lidí představuje jako sezení u televize. A to i navzdory tomu, že existuje nemálo studií, které varují před dlouhodobým sezením, které může způsobit zkrácení života až o několik let (Sekot, 2006).

V České republice výzkumy ukázaly, že polovina dotázaných nesportuje vůbec, pětina z nich sportuje občas, což znamená jednou týdně a pouze třetina sportuje aktivně. Avšak 60 % obyvatel zastává názor, že sportovat nechtějí. Důvody jsou například nedostatek volného času či špatné zapojování se do skupiny. Nebo již tito lidé mají jiné zájmy ve svém volném čase, nemohou sportovat kvůli špatnému zdravotnímu stavu nebo v blízkosti jejich bydliště nemají dostatek sportovišť, případně jsou sportoviště pro ně cenově nedostupná (Sekot a kol., 2004).

Přesvědčení člověka, že už je na čase začít sportovat, ale nestačí. Je třeba pokračovat v této aktivitě opakovaně. Je dokázáno, že kladný vztah ke sportu je nejlepší začít budovat již v dětství, protože začínat se sportem později je daleko těžší. Jakmile děti a mládež začnou sportovat nebo se věnovat nějaké sportovní aktivitě, považují sport za mnohem zábavnější než hraní her na počítači nebo sledování televize. Bohužel současná situace je taková, že děti tráví více času právě u televize nebo počítače než u sportu. Důvodem je, že k tomu není zapotřebí tolik vynaložené energie než při podstupování soustavného tréninku. Také je to dostupnější jak organizačně tak i finančně (Slepičková, 2005).

3.5 Sport a zdraví

Pohyb potřebuje každý člověk bez rozdílu. V současné době je však pohybu nedostatek. Neustálým sezením ve škole nebo v práci je omezována aktivní svalová činnost a zároveň aktivita dalších orgánů a systémů jako srdce, které sníží výkon a přizpůsobí se malému oběhu kyslíku. Při sportu se pak nedostatek pohybové aktivity projevuje tak, že se lidské tělo obtížněji přizpůsobuje námaze, což je označováno jako desadaptace. Projevuje se ve všech podsystémech lidského těla. Příkladem těchto projevů je například zvýšení dechové frekvence, snížení dechového objemu, horší využití tuků jako zdrojů energie, oslabení šlach atd. (Zvonař a kol., 2010).

Následkem přerušování pohybové aktivity na delší dobu může být ztráta funkční a morfologické změny, které byly získány adaptací na danou fyzickou zátěž (Zvonař a kol., 2010).

Fyzická nečinnost je dle odborníků a lékařů považována za závažný zdravotní problém. Sedavý způsob života představuje nejčastější příčinu srdečního onemocnění. Kromě toho je jednou z příčin vysokého krevního tlaku, cukrovky a obezity. Sport je tedy prevencí před těmito civilizačními chorobami.

Lidé, kteří nemají zdravotní problémy, sportují pravidelně. Neprovozují ho na vysoké úrovni, což znamená, že se zaměřují pouze na aktivitu s optimální četností a rozsah cvičení. Sport podporuje dlouhověkost. Většinu problémů je možné se vyhnout právě sportem.

Sportem je možné zvýšit účinnost srdce a plic, zlepšit vzhled či psychické funkce (Slepičková, 2005).

3.6 Obezita

V dnešní době je obezita považována za epidemii třetího tisíciletí. Je to způsobeno hlavně rozdílem mezi příjmem a výdejem energie, přičemž se v tomto případě jedná o přílišný příjem a naproti tomu malý výdej. Nadměrná konzumace potravin způsobila, že v roce 1995 bylo na světě obézních lidí okolo 200 miliónů a v roce 2000 už 300 miliónů lidí a počty stále rostou. V Evropě je postavení České republiky v počtu obézních lidí na předních místech. Podle statistik byla Česká republika v roce 2006 zařazena na druhé místo hned za Německou spolkovou republiku (Sekot, 2015).

Je nutné rozlišovat dva pojmy, obezitu a nadváhu. K určení, zda daný člověk trpí obezitou nebo nadváhou se využívá Body Mass Index tedy BMI. Vypočítá se vydělením hmotnosti v jednotkách kilogramů druhou mocninou výšky v metrech. Z výsledku lze pak určit člověka s nadváhou nebo člověka obezitou. V případě, že výsledek překračuje hodnotu 25, daný člověk má nadváhu. Jakmile výsledek překročí hodnotu 30, jedná se o člověka s obezitou. Tyto výsledky jsou ale pouze orientační, jelikož z nich nelze vyčíst složení těla. V České republice se nachází 17 % dospělých s nadváhou, 35 % pak trpí obezitou. Z dětí v rozmezí od 6 do 12 let je 10 % s nadváhou a 10 % trpí obezitou. V tomto věkovém rozmezí jsou nejčastěji obézní děti v sedmi letech. Důvodem této skutečnosti je nástup do školy, s čímž souvisí i změna denního režimu. Obezita je vyvolána nadváhou v dětství. Potvrzené také je, že aktivní sportování snižuje možnost výskytu obezity u dospělých lidí. Avšak i přesto, že lidé pravidelně cvičí a sportují alespoň dvakrát týdně, se u nich může objevit obezita (7 % případů). V České republice je možné se navíc setkat s takovým problémem, že lidem s obezitou nevadí, jak vypadají. Například pouze 19 % obézních mužů se pokoušelo někdy hubnout. Na obézní děti nebo děti s nadváhou je v tomto případě nahlíženo jinak. Okolí je vidí jako líné a ošklivé. Představují terč posměchu a bývají izolovány od okolí. Obézní děti se stydí provozovat sportovní činnosti. Nedostatek sportu jejich obezitu nadále zvyšuje (Sekot, 2015).

U dětí se doporučuje sportovat 60 minut denně ve škole a navíc cvičit denně čtvrt hodiny intenzivně doma. U adolescentů (11-21 let) je to alespoň třikrát týdně dvacet minut (Corbin a kol., 2004).

Sport je potřeba vždy, když se lidé snaží zhubnout. Kromě toho je samozřejmě nutná změna stravování na vyvážený jídelníček. Dobrá je také výměna stávající dopravy autem či městskou hromadnou dopravou za dopravu jízdním kolem, nebo pěší chůzí (Corbin a kol., 2004).

3.7 Sport a socializace

Sport má velký vliv na formování povahových vlastností dětí (Slepička a kol., 2018). *„Socializace je procesem osvojování si postojů, hodnot a jednání přiměřeným dané kultuře. Je aktivním procesem výchovného, vzdělávacího a sociálního vývoje jedince v procesu osvojování si sociálních rolí a vzájemné interakce s okolním světem. Formuje podvědomí o sobě samém a o významu a smyslu životního směřování. Socializace však není jednosměrným procesem vlivu sociálního prostředí na formování jedince. Je interaktivním procesem, prostřednictvím kterého kontaktujeme ostatní, syntetizujeme tok informací a utváříme rozhodovací proces modelující naše vlastní životy a sociální svět kolem nás“* (Sekot, 2003, s. 57).

Obdiv a uznání výkonů posiluje sebedůvěru nejen výkonnostních sportovců, ale i dětí. Děti se chtějí zapojovat do kolektivních sportovních aktivit, chtějí prokázat své schopnosti. Také se seznámit s novými kamarády, nebo prohloubit vztahy s kamarády stávajícími. Sportem se získávají socializační zkušenosti. Samozřejmě se ale nedá se říci, že pouze sport ovlivňuje povahové rysy člověka. Všechny vlivy jako například rodina nebo kamarádi působí společně. Pojem socializace se neobjevuje pouze ve sportu. Lidé, kteří nesportují, nachází socializaci v jiných aktivitách, kterými nahrazují sport (Slepička a kol., 2018).

Sport může působit jak pozitivně tak i negativně. Pozitivní vliv je navíc podpořen poutavými soutěžními pravidly, dále narůstáním stavu nebo splňování vlastních výzev.

Naopak s negativním vlivem se mohou setkat děti, kteří se zaměřují na sport individuální (Slepička a kol., 2018).

3.8 Motivace a sportovní kariéra

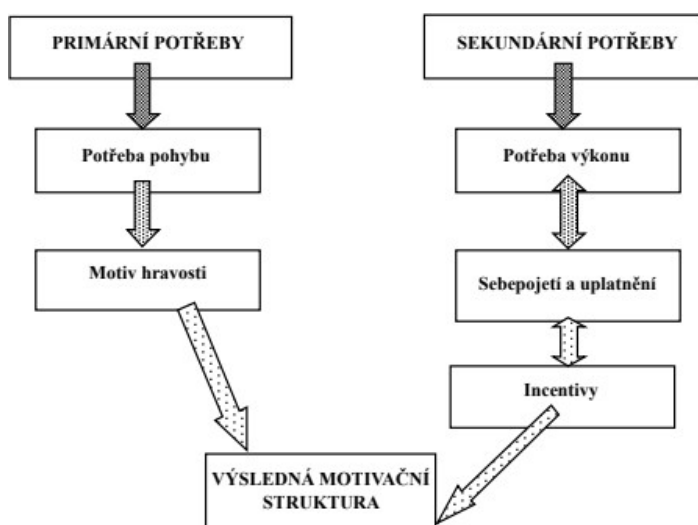
Motivace hraje důležitou roli v oblasti sportu. Motivace vzniká z nějaké potřeby. Potřeby znázorňují nadbytek nebo naopak nedostatek něčeho potřebného v organismu.

Ve sportu je motivace specifická. Jedná se o motivaci výkonovou. Jedná se o uplatnění se pomocí pohybových dovedností. Je to součást přirozeného vývoje adolescentů. Je chápána jako určité potřeby pohybu, které se objevují hlavně u adolescentů jako jedny ze základních potřeb a dále potřeby společenského postavení (Choutka, 1981).

Motivace skládá podle Jansa a kol. (2012) z:

- Primárních potřeb pohybování se, které jsou patrné hlavně u dětí. U dětí, které mají vysokou potřebu pohybu se objevuje špatná přizpůsobivost ve škole. Proto je pro tyto děti nejlepší umístit je do sportovních kroužků, kde mohou svou touhu utišit.
- Sekundární potřeby se spojují se seberealizací, ambicemi, rozvážností atd.

Obrázek 2 Motivační struktura ve sportu

Zdroj: Jansa a kolektiv(2012, s. 136)

Další názor je, že se motivace odvíjí od potřeb pohybu, osobního vývoje a také prevence před zdravotními problémy.

Dále je zde zastáván názor, že standardní motivace prostých potřeb pohybu pro mládež se dále rozrůstá v posilování zdravotního stavu. Pro chlapce je například silnou motivací soutěžení mezi sebou. Proto by měla být pro mládež důležitá školní tělesná výchova (Sekot, 2003).

Vlivy na výběr sportovní činnosti u dětí jsou spíše náhodné. Především je to rodina, kamarádi, zda je sportoviště blízko bydliště atd. Později se může prohloubit vztah k nějakému sportu (Jansa a kol., 2012).

3.8.1 Další faktory ovlivňující sportování dětí

Ze zkušeností vyplývá, že děti ve školním věku mají sportovat alespoň osm až deset hodin týdně (Zuzková, 2000).

Velmi důležitou roli zde hraje rodina. Rodina má velký vliv na utváření vztahu ke sportovním činnostem u dětí. Postoj ke sportu je tvořen zkušenostmi a vlastním příkladem rodičů. Je to jedna z nejsilnějších motivací. U chlapců je to tak, že je nejvíce ovlivňují jejich otcové. V pozdějších letech ale vliv rodiny slábne a motivují se ve skupině kamarádů a také svých vzorů. Dívky motivují spíše matky, a postupem času jsou samostatné a rozhodují o svém zájmu ke sportu samy (Medeková, 1997).

Rodina ale působí na sportování nevyváženě. Způsobuje to nedostatek času rodičů během pracovních dnů, kdy se rodiče mohou věnovat dětem spíše až o víkendech nebo na dovolené. Snižování účasti adolescentů na sportovních činnostech nastupuje v době, kdy se děti přestávají motivovat od rodičů a hledají si jiné motivace (Sekot, 2003).

Dalším důležitým faktorem, ve vztahu dětí ke sportovním činnostem, představuje vzdělání rodičů. Silnější potřebu pohybových/sportovních činností pocítují více rodiče s vyšším vzděláním.

Všechny děti na tom nejsou stejně, co se týče příležitostí ke sportu. Více příležitostí mají děti z dobře situovaných rodin. Dalším ovlivňujícím faktorem jsou tedy finanční možnosti rodin. Chudší rodiny si nemohou dovolit takové vybavení jako děti z bohatších rodin. Je to pro ně spíše vzácností, zároveň i sporty si musí vybírat podle finančních

prostředků rodin. Finanční možnosti či finanční situace rodiny tedy ovlivňují druh sportu, který chce dítě provozovat. Mezi nejdražší sporty patří například golf. Tento sport jistě nemůže provozovat každý. Finanční možnosti ovlivňují také intenzitu sportování.

Ideální podmínky na působení sociálního prostředí podle Sekot (2003):

- Úplná fungující rodina
- Výsadní postavení v motivování dětí ke sportu má otec
- Pro zahájení dlouhodobé sportovní činnosti je vhodný věk mezi osmým a desátým rokem dítěte
- Podpoření sportovní aktivity, která je provozována v rodině, sportovní oddílem
- Rozvíjení sportovní všestrannosti dítěte s následným přechodem na jednostrannou specializaci, kterou si dítě vybere.

3.8.2 Sportovní kariéra

Sportovní kariéra se odvíjí od sportovní výkonnosti podle Nekoly (2018) časem projde čtyřmi fázemi:

- První fáze se odvíjí od potřeby pohybu. Jedná se o první pokusy o realizaci sportovní aktivity.
- V další fázi se utváří touha po vítězství. Vyhrává zde společenské zužitkování nad prožitkem.
- Další fází je sportovní mistrovství. Toto přináší ekonomické výhody a motiv seberealizace.
- Poslední fází je snížení výkonů. Objevuje se na konci kariéry, kdy sportovec už nepodává takové výkonu jako ve své nejlepší formě a tím nakonec ukončí své působení na vrcholové úrovni.

3.9 Mladší školní věk (6-11 let)

„Pro tělesný vývoj je charakteristický a obvyklý pozvolný a rovnoměrný nárůst tělesné hmotnosti i výšky. Dochází ke změně tělesných proporcí, prodlužují se zejména dolní končetiny.

Kostra ještě není úplně vyvinuta – osifikace kostí probíhá pozvolna. Zatím menší srdce zajišťuje i nižší funkčnost oběhového systému. Postupně se zvyšuje tělesná energie organismu, a tím i jeho výkonnost“ (Jansa a kol., 2012, s. 23).

Školní věk se rozděluje podle Vágnerové (2012) na 3 fáze:

- Raný školní věk – představuje období mezi šestým a devátým rokem dítěte. V tomto období se mění sociální postavení dítěte. Vyvíjí se jeho osobnost, dovednosti a schopnosti. Dítě se učí číst, psát a počítat.
- Střední školní věk – toto období se pohybuje mezi devátým a jedenáctým rokem dítěte. Je to před přechodem na druhý stupeň základní školy. Dítě se připravuje na dospívání.
- Starší školní věk – toto období je na druhém stupni základní školy a končí ukončením povinné školní docházky. Tomuto období se říká pubescence a jedinec se začíná osamostatňovat a odpoutávat od rodiny.

V období mladšího školního věku se celkově zdokonaluje hrubá i jemná motorika, zvětšuje se svalová síla a zrychlují se pohyby. Po skončení tohoto období by měla být koordinace těla výrazně lepší. S tím souvisí zvyšující se zájem o pohyb a dále o sportovní úspěchy. Na začátku se využívají ramenní a loketní klouby, avšak opakujícím se cvičením se začínají zapojovat i zápěstí a prsty. Rozdíly mezi dětmi v těchto pohybech jsou vyvolány buď jeho přílišným strachem rodičů nebo naopak podporováním dítěte rodinou. Studie prokázaly, že se dítě díky své tělesné síle a obratnosti zapojuje do skupiny, nebo se naopak nakonec nezapojí (Langmeier a kol., 2006).

3.9.1 Vhodné sportovní aktivity v mladším školním věku

Je správné dodržovat zákonitosti v biologickém dospívání u dítěte. Musí se respektovat a nesnažit se nijak urychlovat biologické procesy, jelikož je to hazard se zdravím.

V časovém úseku sedmi až deseti let je správné rozvíjet rychlostní, koordinační a akčně-rekreační schopnosti. Rozvíjet by se měla mezisvalová koordinace a dále zpřesňování poloh a pohybů (Křištofič, 2006).

Předškolní věk je charakterizován tím, že dítě zvládne provozovat základní pohyby, jako je běh a skok (Křištofič, 2006).

Před dovršením osmého roku dítěte je nevhodné zaměřovat se jednostranně na daný sport a nadměrné zatěžování dítěte. Příkladem je hraní tenisu. Další nebezpečné sporty jsou ty, kde se záměrně navyšuje tělesná váha, jako je například posilování s těžkými činkami. Doporučují se hry s míčem, jako třeba volejbal, fotbal nebo košíková. Z rekreačního sportování je vhodné lyžování nebo bruslení. Nejlepší variantou sportu je plavání. Při plavání se posiluje celý organismus, je dobré na držení těla a dýchání (Kučera a kol., 2011).

3.9.2 Výběr sportu v dětském věku

Je třeba vycházet z obecných pravidel, kterými jsou zhodnocení genetických předpokladů, zdravotní stav, fyziologická měřítka a osobní pohybové vazby. Dá se uvažovat i výška a mentalita dítěte. Avšak z těchto kritérií nelze určit do čeho dítě vyroste. Je však možné řídit se následujícím schématem podle Kučery a kol. (2011):

- pohlaví jedince
- anatomické podmínky pro základní pohybové dovednosti
- prostředí, ve kterém dítě žije, sportuje
- kalendářní, zubní a biologický věk
- motorický a mentální vývoj
- predikce růstu do výšky
- stav vegetativního systému
- lateralita
- srovnání s genetickými znaky rodičů
- koordinační schopnosti

- zjištění reakční doby podněty
- určení svalové typologie
- nácvik vybraných pohybových aktivit.

3.9.3 Sportovní příprava dětí

Proces tréninku při sportovní přípravě dětí může být charakterizován jako systematický vliv na organismus a charakter člověka. Tento vliv upevňuje zdraví, zvyšuje zdatnost a dále i všestranný rozvoj organismu. Součástí je tělesná příprava, která zajišťuje základní a specifické pohybové vlastnosti. Pro sportovce je důležité, aby provozovali i jiná cvičení, která nejsou spojená s daným sportem a samozřejmě rozdílné sporty.

Součástí technické přípravy je vytvořit a zdokonalit pohybové dovednosti. Mladší děti mají přípravu zaměřenou na zvládnutí základů techniky. Ve sportech jako je krasobruslení či gymnastika, kde je technika důležitá, se začíná s trénováním už od 6 let.

Psychologická příprava se soustředí na vývoj a upevňování kladných morálních vlastností. Základ této práce je v kolektivu, který dále tvoří osobnost dětí.

Další je taktická příprava, která se snaží o to, aby závodníci využívali všech svých dovedností, schopností a také vědomostí.

Poslední příprava je teoretická, která se vztahuje na přípravu taktickou, a zároveň i zlepšuje kulturní vzdělanost mládeže (Kučera a kol.,1970).

3.10 Dnešní děti a mládež

V současné době jsou podle Sekoty (2003) rozlišovány čtyři základní trendy pro sportování mládeže.

- Privatizace – kvůli snižujícímu se zájmu o veřejné organizace nabývají na významu privátní společnosti.
- Etika výkonu - na všech úrovních sportu je motivací dosahování lepších sportovních výkonů.

- Elitářství – pro sportovce, kteří jsou schopni obstát na vysokých úrovních soutěží, se zvyšují počty tréninkových míst, které se zaměřují přímo na výkony.
- Alternativní důraz - jedná se o sporty, které se rozvíjí neorganizovaně a nejsou nijak kontrolované dospělými. U takovýchto sportů se nyní zvyšuje zájem, jedná se především o sporty jako skateboarding, parkour nebo BMX cyklistika.

Bohužel v současné době se počty sportujících dětí a mládeže, v organizované ale zároveň i v neorganizované oblasti sportu, snižují (Slepička a kol., 2018).

3.11 Moderní digitální technologie

Digitální technologie jsou v současnosti velice rozšířené a v podstatě jsou všude kolem nás. Současná generace je jimi přímo zahlcena. Mobilní telefon vlastní každý dospělý člověk a i děti mladší deseti let. Ve většině případů se jedná o smartphone. Nejčastěji jsou smartphony využívány k telefonování, posílání a přijímání textových zpráv, ale dále již i k přístupu na sociální sítě, hraní her či surfování po internetu. Velké oblibě se těší také notebooky (přenosné počítače), stolní počítače, tablety, televize, herní konzole a další. Používání těchto technologií by mělo usnadňovat život, avšak má to také negativní vliv na zdraví.

Jedním ze základních následků častého používání digitálních technologií již v dětství je, že děti už neumí moc psát psacím písmem, neboť již nevyužívají papír a tužku tak často. Dále nezvládají gramatiku, protože počítače za ně opravují chyby. Vzniká závislost na internetu a počítačových hrách. Nejen dospělí, ale i děti se stávají osamělými. Sociální sítě však nemohou nahradit reálná setkání s přáteli. Základnímu sociálnímu chování se lze naučit jen v reálných situacích, které dále určují zdravý soukromý, společenský a pracovní život. Největším problémem častého používání moderních digitálních technologií však je nedostatek pohybu. Vzniká tak nejprve nadváha, ta mnohdy přechází v obezitu a další zdravotní problémy. Nadváha u dětí a mladistvých v Evropě vzrostla na trojnásobek za poslední dvě desetiletí. Studie prokázaly, že sledováním televize nebo používáním počítače se míra pohybu nejvíce snižuje, načež touto aktivitou děti strávili nejvíce času.

Stačilo by, kdyby lidé pochopili potřebu pohybu a rozdíl mezi energetickým příjmem potravy a energetickým výdejem. Snažili se dále o rozvoj dobrých mezilidských vztahů a vzájemné úcty, a to vše v souladu s technickým pokrokem (Spitzer, 2015).

3.12 Sportovní aktivity a náklady na ně vynaložené

Tato kapitola se zabývá otázkou vynaložených nákladů na sport. Jde především o to, kolik si může jedinec či rodina dovolit investovat do sportovních aktivit při dané ekonomické situaci. Mezi náklady na sport patří zejména členské poplatky, sportovní vybavení nebo cestovné/doprava. Dle statistiky vyplývá, že bezdětná domácnost, tedy partneři, utratí za sportování v průměru přibližně 13 940 Kč ročně, rodina s dětmi 19 390 Kč ročně. Nejdražší je často pořízení výbavy potřebné pro provozování daného sportu. Výbava vyjde na téměř polovinu celkových vynaložených prostředků. Další položku představuje cestovné a ubytování. Poslední položkou jsou vstupy na sportovní činnosti. Ze všech sportů je finančně nejméně náročný běh. Tato činnost ročně vyjde v průměru na 1 600 Kč. V České republice je nejvíce rozšířena cyklistika, která stojí ročně 6 300 Kč (Hamalčíková, 2014).

Z průzkumu společnosti Sazka, a. s. vychází, že rodiče zaplatí za sportování svých dětí v průměru 7 230 Kč ročně. Nejoblíbenějšími sporty jsou fotbal, hokej, tenis a florbal. Když si děti vyberou fotbal, výše vynaložených finančních prostředků se vyšplhá přes 20 000 Kč ročně. U hokeje to může být až přes 50 000 Kč ročně (Man, 2014).

Dalším hlediskem, podle kterého se dají brát náklady na sport, je hledisko ekonomického prostředí. Daňová politika státu v oblasti sportu se podílí na vytvoření správného finančního prostředí. Veřejná správa dále vytváří pravidla jednotlivých sportů pro všechny. Finanční podpora je poskytována dobrovolným sdružením pro činnosti, které se týkají sportu. Vše souvisí s cenami vstupného na příslušné sportoviště, provozem a údržbou sportovních středisek, dopravou a finanční dostupností sportovní výbavy. Od společnosti je potřeba, aby vytvořila co nejlepší podmínky. A to z toho důvodu, aby mohlo sportovat co nejvíce lidí a sporty byly cenově dostupné pro všechny (Slepičková, 2005).

3.13 Podpora dětí při sportu

Podpora dětí při sportu je důležitá jak v organizovaném sportu, jehož základem jsou herní pravidla, tak i v neorganizovaném sportu. Ten se zaměřuje na herní akce jako jsou například sportovní události a velmi často se podceňuje. Nejdůležitějším faktorem u dětí je rodina. Rodina má za úkol motivovat děti ke sportu a poskytnout ty nejlepší podmínky k účasti na sportovních činnostech. Za nejlepší podmínky je považována úplná harmonická rodina. Rodiče by měli sami sportovat a jít dítěti příkladem, nebo sportovat společně. Měli by děti doprovázet do sportovních kroužků nebo klubů, a měli by jim pomoci vybrat ten správný sport. Důležitou roli zde hraje i finanční stránka. Rodiče musí platit členské příspěvky, zajistit kvalitní sportovní výbavu pro děti nebo zaplatit cestovné.

K dalším pomocným prostředkům patří podpůrné programy, které by měly prohlubovat zájem dětí o sport a zároveň je seznámit se zdravým životním stylem. Propagace zdravého životního stylu je úzce spojena se sportem. Sociální marketing musí fungovat stejně jako ostatní samostatné programy. Sociální marketing propaguje a zároveň i uskutečňuje (Slepičková, 2005).

V České republice existuje projekt zvaný „Pohyb a výživa“, který byl založen na tom, že na první stupeň 33 základních škol zavedl pohybovou gramotnost. Jeho cílem bylo změnit návyky ve výživě a pohybu žáků. Výzkum se konal v letech 2013-2015 a muselo být splněno 6 následujících podmínek: pestrost, pravidelnost, dodržení pravidel přípravy, pitný režim, přiměřené porce a pravdivé informace (Vašíčková, 2016).

V současné době se zavádí a existuje spousta sportovních akcí, které je možné opakovat i několikrát do roka a dokáží přilákat velké počty lidí. Jelikož pro vlastní práci byl vybrán region Pardubický kraj, jsou zde zmíněné akce z vybraného regionu. Do těchto akcí je možné zařadit například akci Pardubice na bruslích. V Pardubickém kraji je zřízeno oddělení na podporu sportu a volnočasových aktivit jako součást veřejné podpory na Pardubické radnici. Oddělení se stará o podporu pravidelné sportovní činnosti, podporu handicapovaných sportovců, podporu sportu pro všechny, podporu sportovní prezentace Pardubického kraje, podporu významných sportovních akcí, podporu volnočasových aktivit, podporu výstavby, rekonstrukcí a oprav sportovních zařízení, pořízení investičního movitého majetku sportovních zařízení a organizací. Nejvýznamnější finanční podporu pak

představují dotace z Evropské unie a státu. V roce 2019 byla poskytnuta dotace z Programu podpory sportu ve výši 64 418 860 Kč (Statutární město Pardubice).

4 Vlastní práce

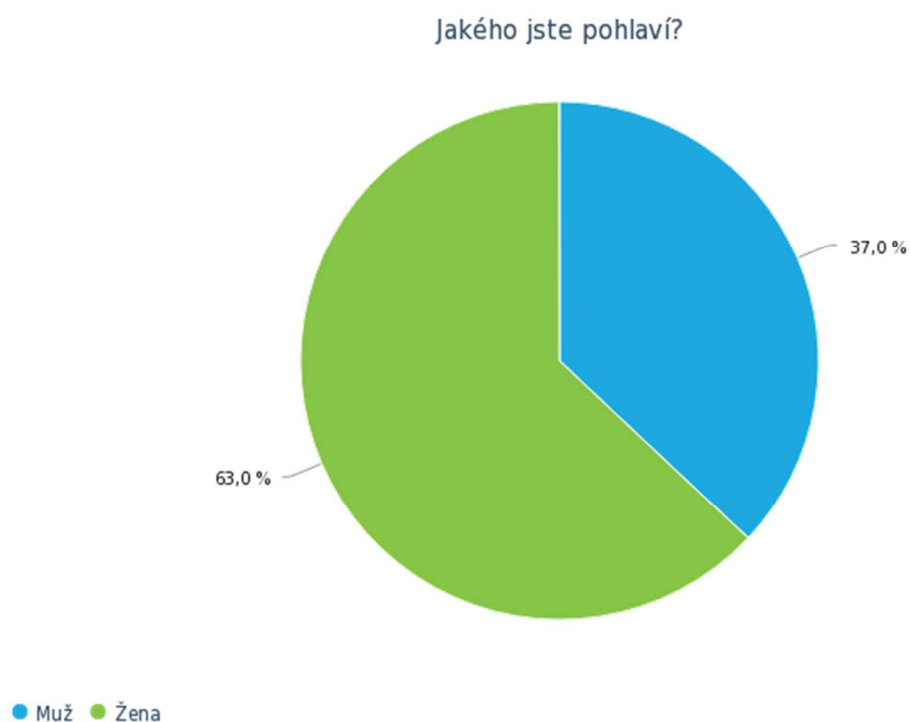
4.1 Pilotáž dotazníkového šetření

Dotazníkové šetření má za cíl zjistit, jaké faktory podle respondentů mají největší vliv na dítě ke vztahu ke sportu. Dotazníkové šetření bylo prováděno na webových stránkách survio.com od 15. 2. 2020 do 29. 2. 2020. Respondenti odpovídali na 18 otázek. Otázky jsou v Příloze č. 1. Respondenti byli charakterizováni, co se týče věku, pohlaví, sportování a jejich odpovědi analyzovány. Otázky byly formulované s cílem, aby byly pro respondenty srozumitelné a aby dotazníkové šetření nebylo pro ně časově náročné. Celkem se sesbíralo 54 dotazníků. Respondenti byli žijící v Pardubickém kraji, a to jak ve městech, tak i na vesnicích. Otázky v dotazníkovém šetření byly uzavřené. Dotazník byl standardizovaný. Výhradně 3 otázky se týkaly pouze rodičů, otázky se týkaly podpory od rodičů v dětství, finančních investic rodiny do sportu a schopnosti zvýšit finanční investice do sportu. Na zbylých 15 otázkách odpovídali děti i rodiče. Níže uvedené tabulky a grafy jsou vlastním zpracováním.

4.1.1 Pohlaví

První otázka se týkala pohlaví respondentů. Z celkového počtu 54 respondentů odpovědělo 34 žen (63 %) a k tomu 20 mužů (37 %). Lze vidět v grafu č. 1.

Graf 1 Pohlaví respondentů

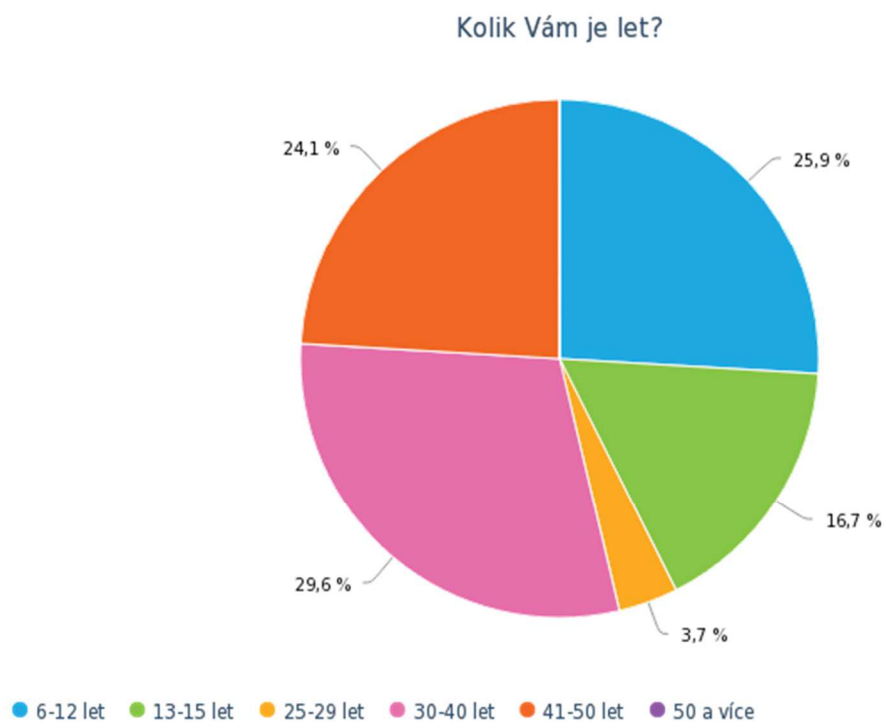

Zdroj: vlastní zpracování

4.1.2 Věk

Druhá otázka se týkala věku respondentů. Tato otázka rozdělovala děti ze základních škol s rodiči. Z celkového počtu 54 respondentů odpovídalo 23 dětí (42,6 %) a 31 rodičů (53,4 %). Přičemž největší zastoupení rodičů bylo ve věkové skupině 30-40 let, což bylo z celkových 54 odpovědí zastoupeno z 29,6 %, to lze vidět v grafu č. 2.

Graf 2 Věk respondentů

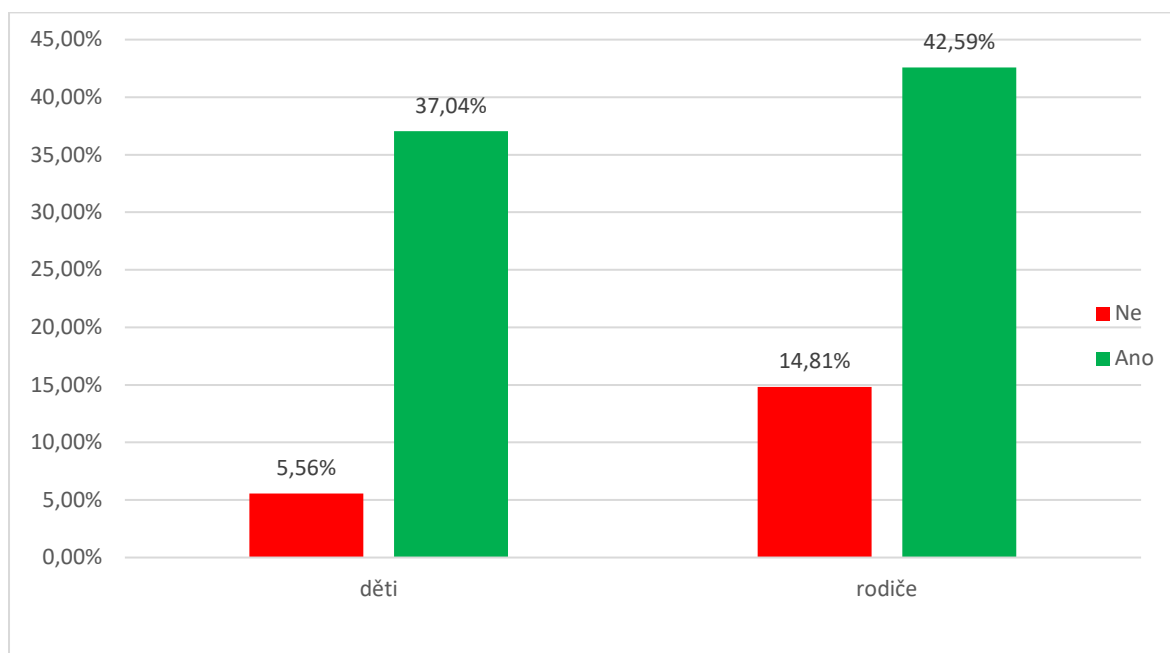

Zdroj: vlastní zpracování

4.1.3 Respondenti a sport

Třetí otázka se týkala, zda se respondenti věnují sportu. Z celkového počtu 54 respondentů je 5,56 % nespportujících dětí a 14,81 % nespportujících rodičů lze vidět v grafu č. 3.

Graf 3 Zájem respondentů o sport

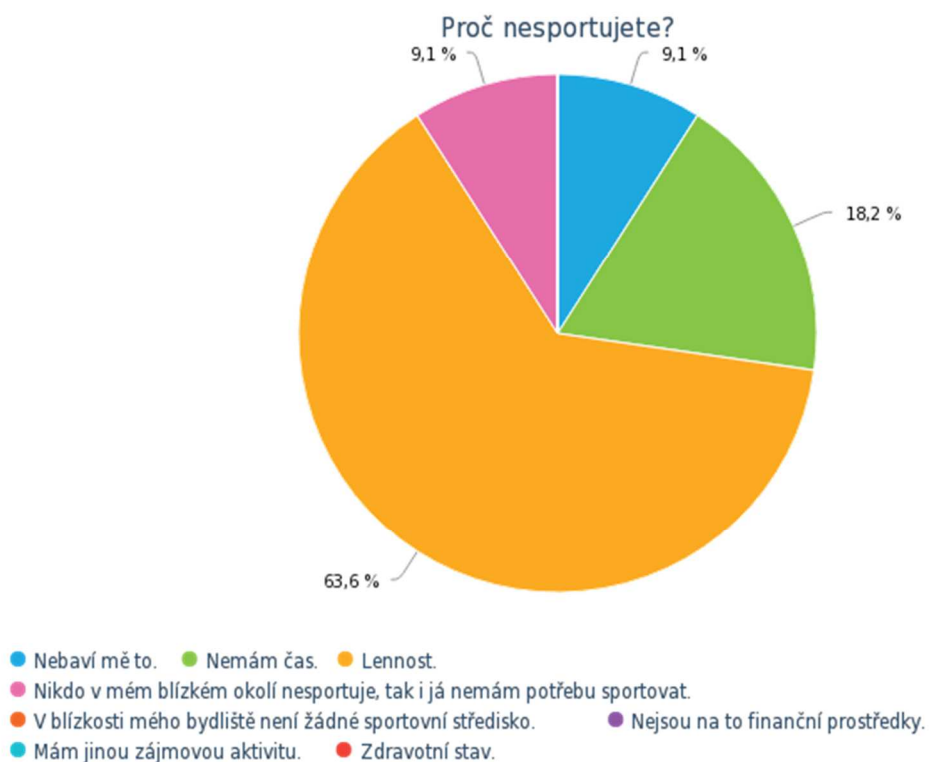

Zdroj: vlastní zpracování

4.1.4 Důvody, proč nesportují

Čtvrtá otázka se týkala pouze respondentům, kteří nesportují. Z celkového počtu 11 respondentů 63,6 % odpovědělo, že nesportují z lenosti. 18,2 % dotázaných odpovědělo, že nemají čas. 9,1 % dotázaných nesportují z důvodu, že je to nebaví a 9,1 % dotázaných nesportují, protože nemají v blízkosti nikoho, kdo by sportoval, a proto nemají potřebu sportovat. Lze to vidět v grafu č. 4.

Graf 4 Důvody, proč respondenti nesportují

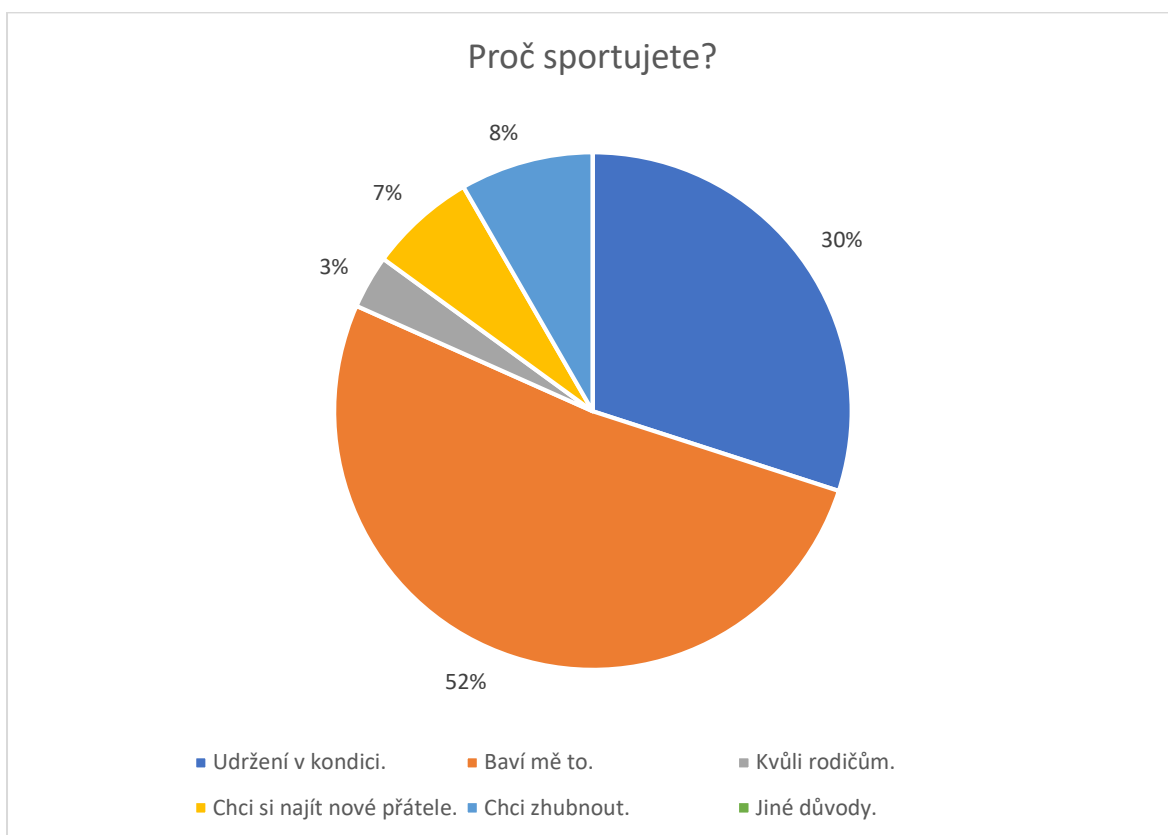

Zdroj: vlastní zpracování

4.1.5 Důvody, proč sportují

Pátá otázka se týkala respondentů, kteří sportují. Otázka tedy byla, proč sportují. Z celkového počtu 43 respondentů více jak 70 % sportují, protože je to baví. Dále 41,9 % sportuje, aby se udrželi v kondici. 11,6 % z celkového počtu dotázaných chce zhubnout. 9,3 % respondentů sportují, aby si našli nové přátele a 4,7 % sportuje kvůli rodičům. Výsledky lze vidět v grafu č. 5.

Graf 5 Důvody, proč respondenti sportují

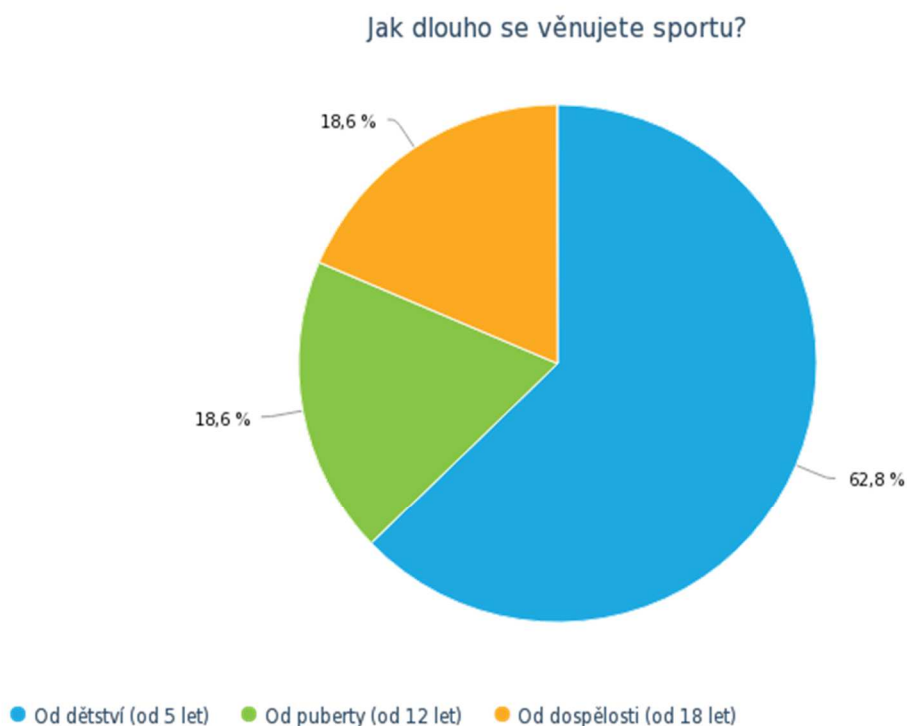

Zdroj: vlastní zpracování

4.1.6 Jak dlouho sportují

Šestá otázka byla opět pro sportující. Konkrétně byli dotazováni, jak dlouho se věnují sportu. Z celkového počtu 43 respondentů odpovědělo 62,8 % dotázaných, že se věnují sportu od dětství (od 5 let). Dále 18,6 % dotázaných odpovědělo, že se sportu věnují od puberty (od 12 let) a dalších 18,6 % se věnuje sportu od dospělosti (od 18 let). Lze vidět v grafu č. 6.

Graf 6 Rok, od kterého respondenti sportují

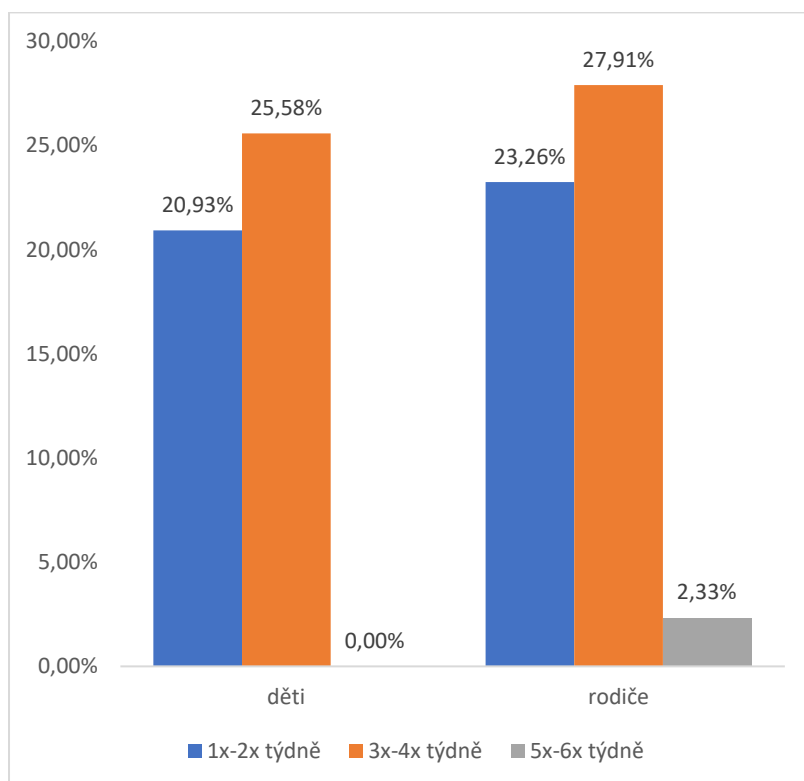

Zdroj: vlastní zpracování

4.1.7 Jak často sportují

Sedmá otázka se týkala frekvence sportování. Tato otázka se rozdělila na děti a rodiče. U obou skupin byla nejčastěji volena odpověď 3x-4x týdně. Z celkového počtu 43 respondentů se věnuje 3x-4x týdně sportu 25,58 % dětí a 27,91 % rodičů. Dále 1x-2x týdně se věnuje sportu 20,93 % dětí a 23,26 % rodičů. 5x-6x týdně se věnuje sportu 2,33 % rodičů. Výsledky lze vidět v grafu č. 7.

Graf 7 Jak často respondenti sportují

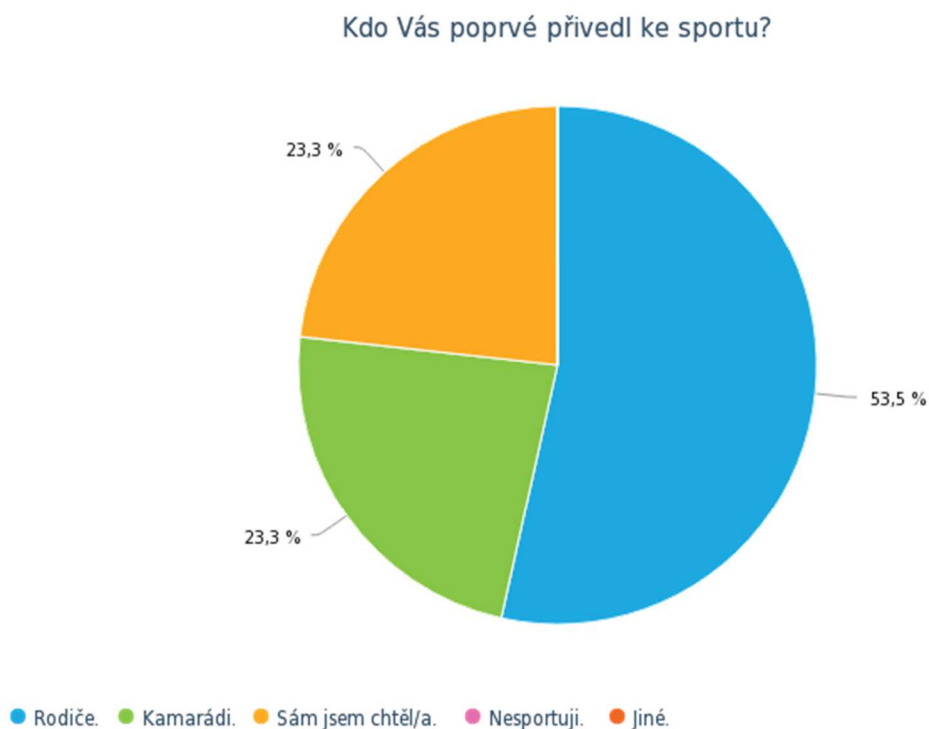

Zdroj: vlastní zpracování

4.1.8 Kdo přivedl respondenty ke sportu

Osmá otázka se zabývá tím, kdo přivedl sportující respondenty poprvé ke sportu. Z celkového počtu 43 respondentů více jak polovinu sportujících respondentů poprvé přivedli ke sportu rodiče. Dále 23,3 % sami chtěli sportovat a zbytek respondentů 23,3 % přivedli ke sportu kamarádi. Výsledky lze vidět v grafu č. 8.

Graf 8 Kdo přivedl respondenty ke sportu

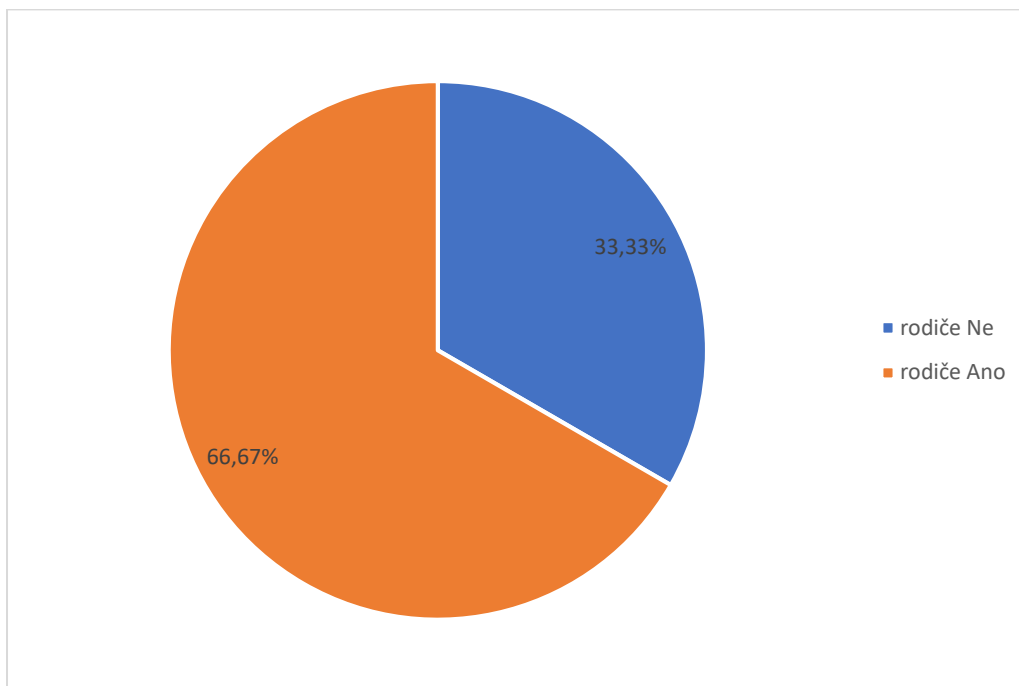

Zdroj: vlastní zpracování

4.1.9 Podpora rodičů

Na devátou otázku odpovídali pouze rodiče. Týkala se toho, zda je jejich rodiče podporovali finančně ve sportu. Z celkového počtu 31 respondentů 66,67 % dotazovaných rodičů odpovědělo, že je jejich rodiče podporovali. 33,33 % dotazovaných rodičů odpovědělo, že je jejich rodiče nepodporovali. Lze vidět v grafu č. 9.

Graf 9 Finanční podpora rodičů

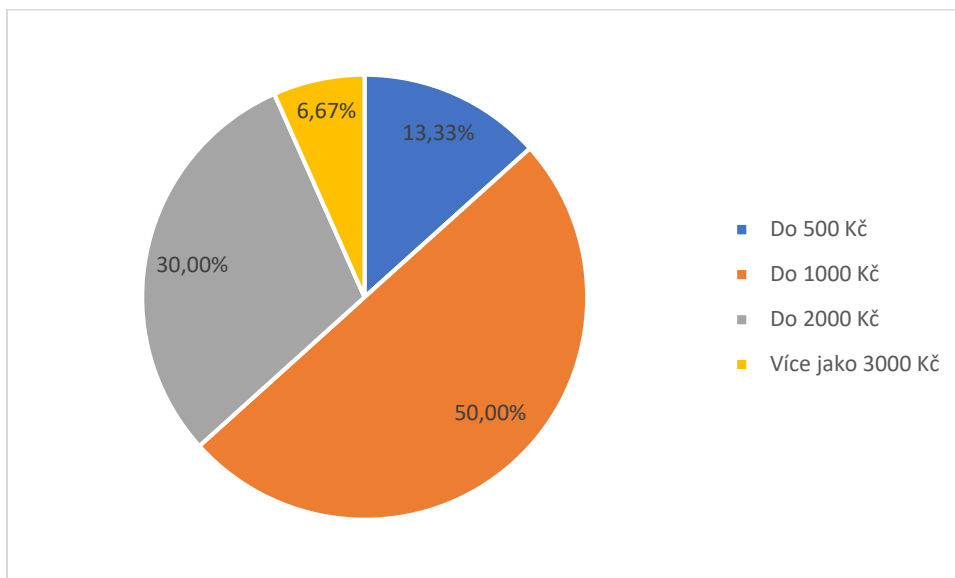

Zdroj: vlastní zpracování

4.1.10 Finanční investice do sportu celé rodiny a ochota zvýšit investici

Desátá otázka se týkala výše finanční investice do sportu celé rodiny. Zde odpovídali pouze rodiče. Z celkového počtu 31 respondentů 50 % odpovědělo, že jejich měsíční investice je do 1000 Kč měsíčně. 30 % dotazovaných odpovědělo, že investují 2000 Kč měsíčně. 13,33 % dotazovaných odpovědělo, že jejich investice je do 500 Kč. Zbytek 6,67 % volili možnost více jak 3000 Kč. Výsledky lze vidět v grafu č. 10.

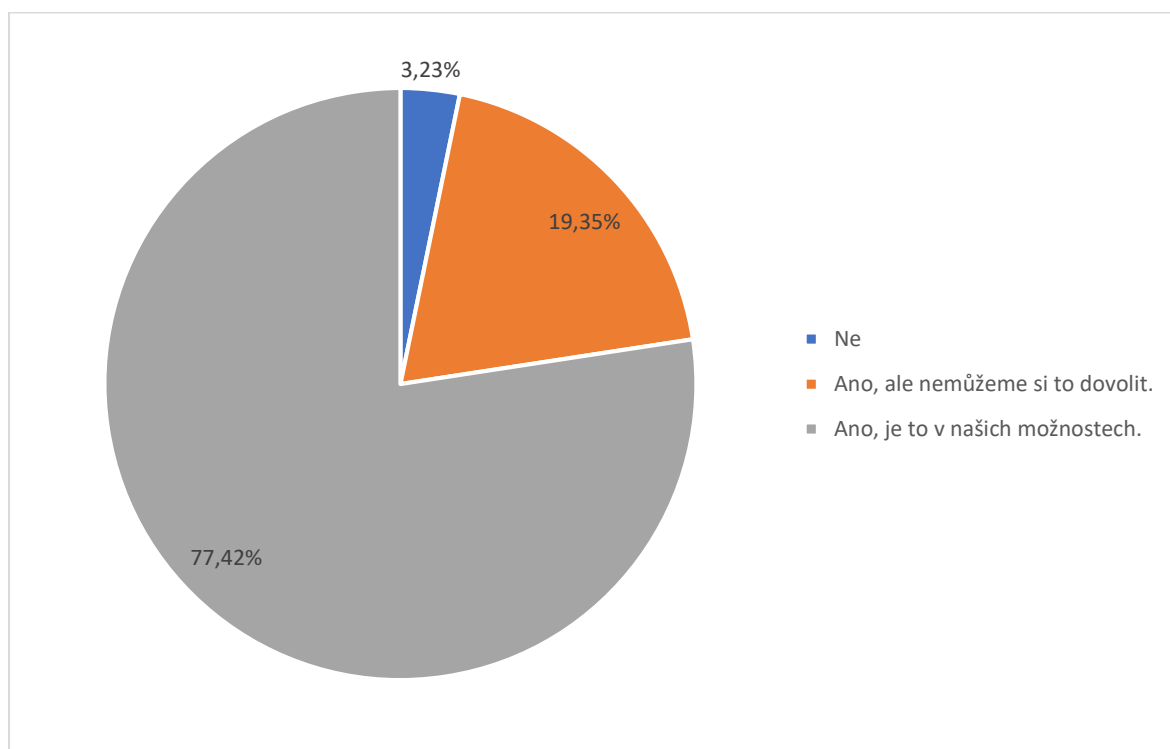
Graf 10 Výše investic celé rodiny do sportu

Zdroj: vlastní zpracování

Další otázka číslo 11 se zabývala tím, zda by rodiče byli ochotni vynaložit více finančních prostředků na sport. Z celkových 31 respondentů 77,42 % odpověděla, že by byli ochotni a mohou si to dovolit. Dále 19,35 % dotazovaných odpověděli, že by ochotni byli, avšak není to v jejich finančních možnostech. Zbytek 3,23 % dotazovaných nejsou ochotni vynaložit více finančních prostředků, jak lze vidět v grafu č. 11.

Graf 11 Ochota respondentů vynaložit více finančních prostředků

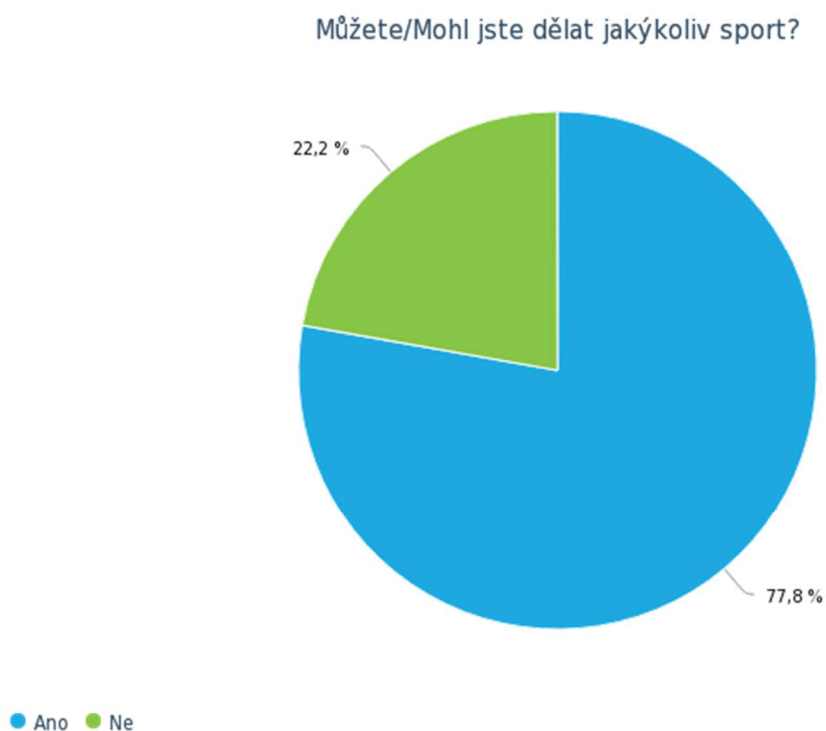

Zdroj: vlastní zpracování

4.1.11 Možnost provozovat jakýkoliv sport a důvody pro výběr daného sportu

Otázka číslo 12 se zaměřovala na všechny respondenty. Týkala se toho, zda mohli/mohou respondenti dělat jakýkoliv sport. Z celkového počtu 54 respondentů 77,8 % mohlo dělat sport, jaký si vybrali. 22,2 % dotazovaných se nemohlo věnovat sportu, kterému by chtěli. Lze vidět v grafu č. 12.

Graf 12 Možnost respondentů provozovat jakýkoliv sport

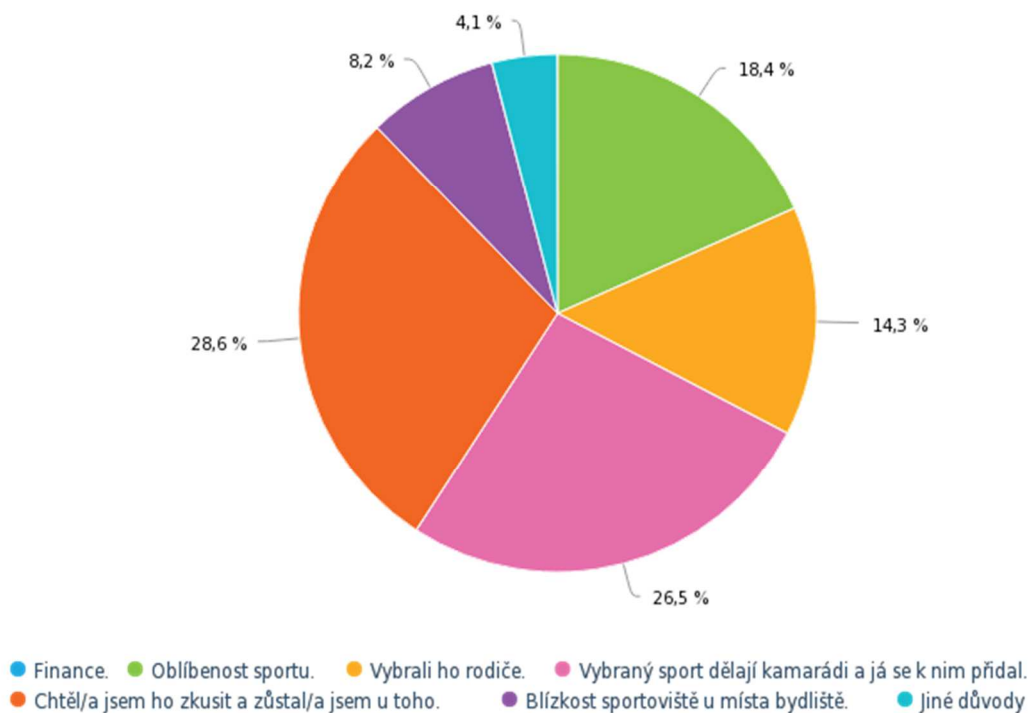

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka číslo 13 se zaměřovala na důvody, které hráli roli při výběru sportu. Z celkového počtu 54 respondentů 28,6 % odpovědělo, že chtěli vyzkoušet něco nového a nadále u toho zůstali. 26,5 % dotazovaných odpovědělo, že daný sport provozovali kamarádi a respondent se k ním přidal. 18,4 % respondentů se rozhodovali podle oblíbenosti sportu. 14,3 % respondentům vybrali sport rodiče. 8,2 % se rozhodovalo na základě blízkosti sportoviště u místa bydliště. Zbytek, tedy 4,1 %, uvedli jiné důvody. Lze nalézt v grafu č. 13.

Graf 13 Důvody pro výběr daného sportu

Co ve Vašem případě hrálo největší roli při výběru sportu? Pokud nesportujete, neodpovídejte.

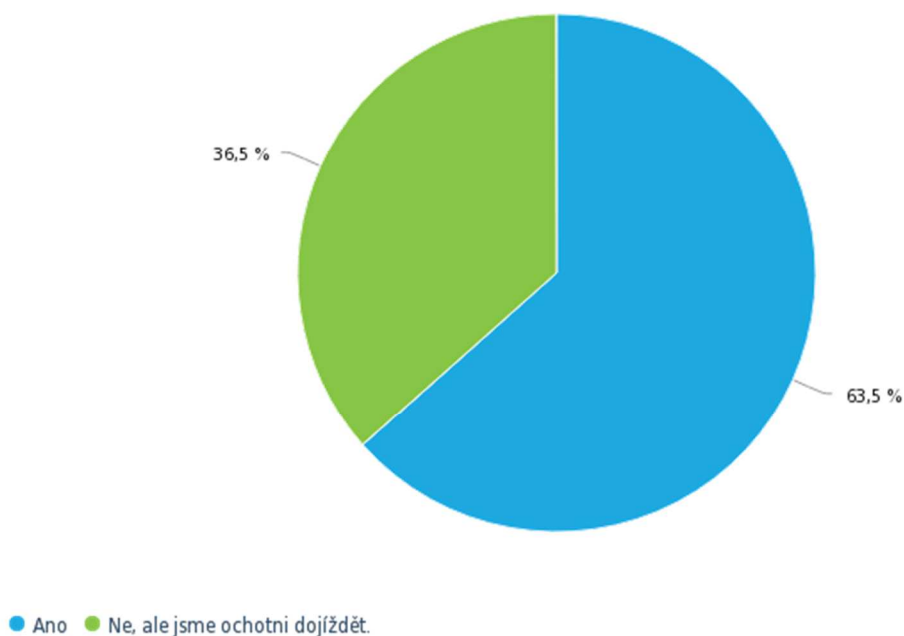
Zdroj: vlastní zpracování

4.1.12 Blízkost sportoviště u bydliště

Otázka číslo 14 se týkala toho, zda mají sportující respondenti blízko svého bydliště sportoviště a pokud ne, jestli jsou ochotni dojíždět. Z celkového počtu 54 respondentů 63,5 % bydlí blízko sportoviště. 36,5 % dotazovaných nemají, ale jsou ochotni dojíždět lze vidět v grafu č. 14.

Graf 14 Blízkost bydliště u sportoviště

Nachází se sportoviště blízko Vašeho bydliště?

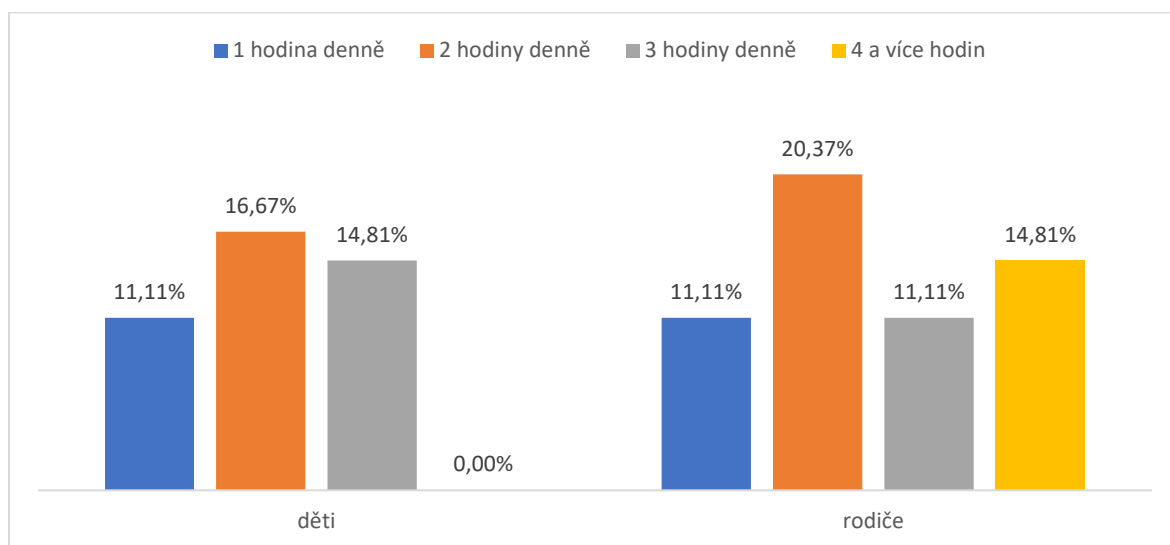

Zdroj: vlastní zpracování

4.1.13 Čas strávený u TV/PC a jiné zájmové aktivity

Otázka číslo 15 se týkala všech respondentů a rozdělila se na rodiče a děti. Týkala se toho, kolik času tráví u televize nebo počítače. Z celkového počtu tráví 16,67 % dětí a 20,37 % rodičů u televize nebo na počítači 2 hodiny denně. Dále tráví u televize nebo na počítači 3 hodiny denně 14,81 % dětí a 11,11 % rodičů. 1 hodinu denně volilo 11,11 % dětí a 11,11 % rodičů. 4 hodiny denně volilo 14,81 % rodičů. Dokazuje to graf č. 15.

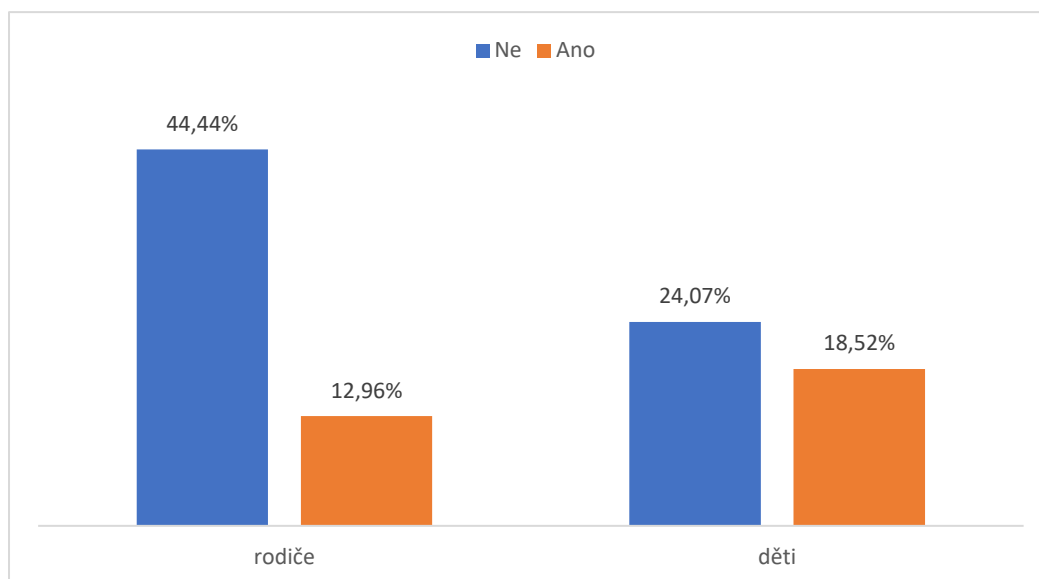
Graf 15 Čas strávený u TV/PC

Zdroj: vlastní zpracování

Předposlední otázka se týká toho, zda se respondenti věnují i jiným zájmovým aktivitám a byla rozdělena na rodiče a děti. Z celkového počtu 54 respondentů se 44,44 % rodičů a 24,07 % dětí nevěnuje jiným aktivitám. 12,96 % rodičů a 18,52 % dětí se jiným aktivitám věnují. Lze vidět v grafu č. 16.

Graf 16 Zájem o jiné aktivity

Zdroj: vlastní zpracování

Jelikož se jedná o pilotáž dotazníku poslední otázka se týkala srozumitelnosti otázek. Všichni respondenti odpověděli, že odpovědím rozuměli. Tím pádem byla odpověď 100 % ano.

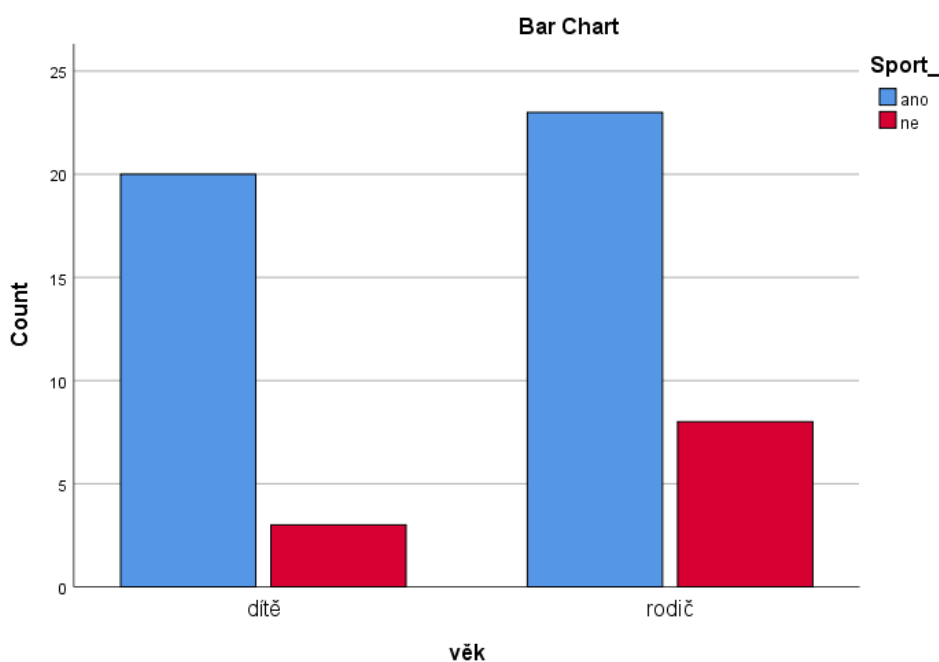
4.2 Analýza dat

Dílčím cíle bakalářské práce byla statistická analýza dat týkající se prokázání závislosti respektive nezávislosti mezi vybranými zkoumanými znaky. Bylo vybráno několik otázek z dotazníkového šetření a ty byly vyhodnoceny pomocí analýzy kvalitativních znaků a na jejím základě byly vyřčeny závěry o statistické nezávislosti nebo závislosti vybraných znaků. Ve všech případech je jedním znakem věk respondenta a další znaky jsou celkový zájem o sport, intenzita sportování, čas strávený u televize nebo na počítači a zájem o jiné aktivity. Vybrané znaky byly vybrány, jelikož patří k základním potřebným vědomostem o sportování dětí a jejich ovlivňování vůči sportu.

4.2.1 Analýza závislosti sportu na věku

Cílem této analýzy je zjistit, zda mají o sport více zájem děti nebo rodiče.

Graf 17 Věk vs. Zájem o sport

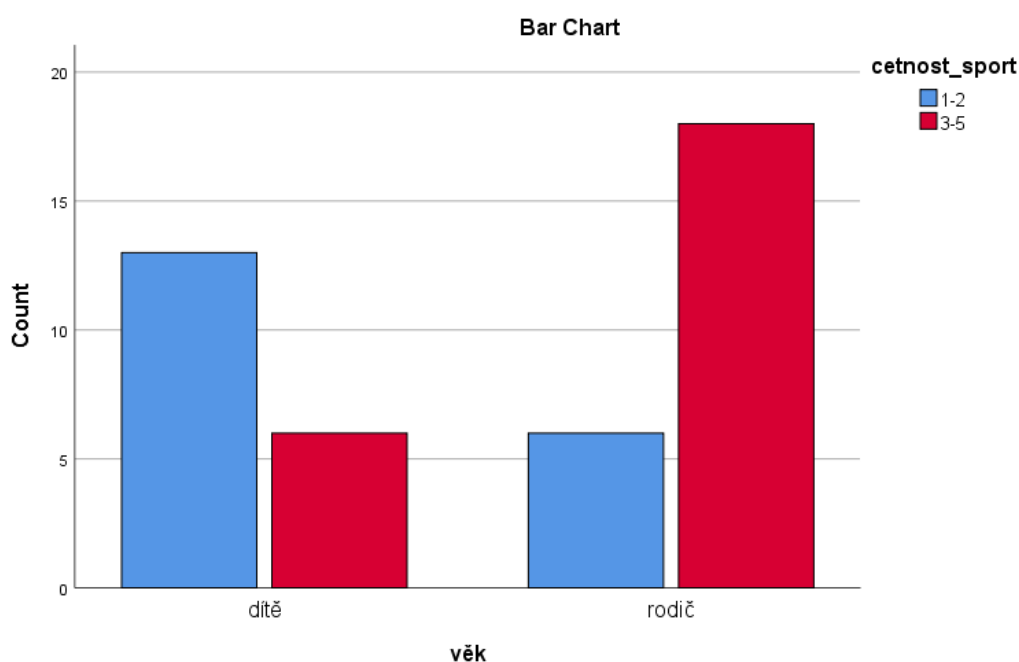
Zdroj: vlastní zpracování, Software SPSS

Zde jedná o asociační závislost. Pozorované (empirické) lze nalézt v příloze 2. Podmínka použití χ^2 testu nezávislosti je v tomto případě splněna, rozsah souboru je více jak 40. Hodnota $p = 0,249$ je větší než hladina významnosti $\alpha = 0,05$. Lze nalézt v Příloze č. 3. Z toho lze říci, že zájem o sport není závislý na věku, tedy nedochází k zamítnutí nulové hypotézy H_0 .

4.2.2 Analýza závislosti intenzity sportování na věku

Analýza zkoumá závislost mezi intenzitou sportování a věkem respondentů.

Graf 18 Věk vs. Intenzita sportování

Zdroj: vlastní zpracování, Software SPSS

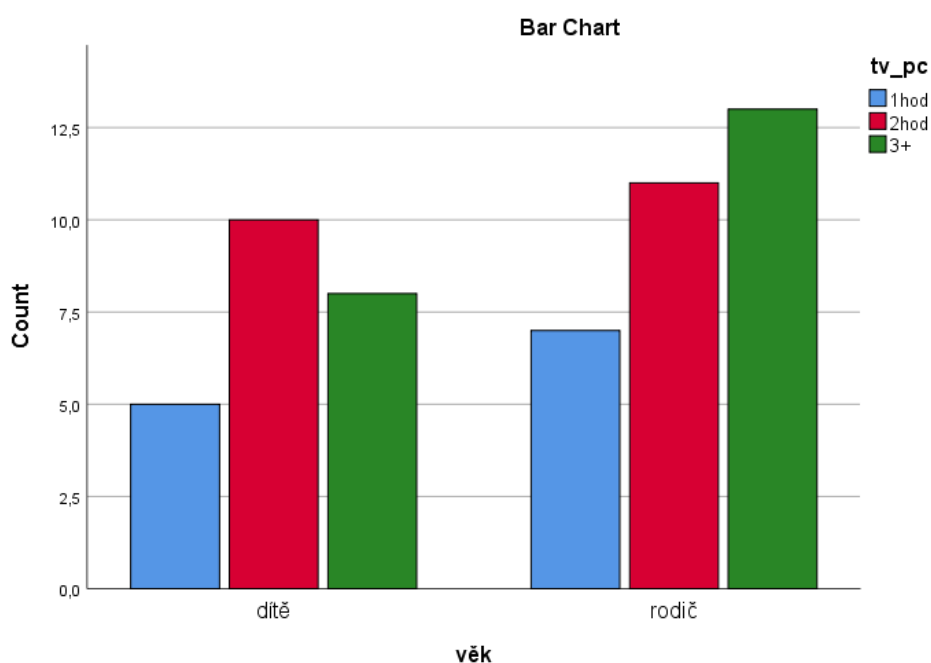
Zde se opět jedná o asociační závislost. Pozorované (empirické) četnosti lze nalézt v Příloze č. 4. Podmínka použití χ^2 testu nezávislosti je v tomto případě splněna, rozsah souboru je více jak 40. Hodnota $p = 0,004$ je menší než hladina významnosti $\alpha 0,05$. Výpočet lze nalézt v Příloze č. 5 V tomto případě se zamítá nulová hypotéza a přijímá se hypotéza alternativní, takže existuje statisticky významná závislost mezi pozorovanými

znaky. Intenzita sportování se tedy odvíjí od toho, zda se jedná o dítě ve věku do 15 let nebo zda se jedná o jedince ve věku rodičů, což je od 25 let a výše. Hodnota koeficientu asociace $V = 0,434$, což značí střední přímou závislost. Lze vidět v Příloze č. 6.

4.2.3 Analýza závislosti času stráveného u TV/PC na věku

Tato analýza zkoumá závislost mezi časem stráveným u TV/PC a věkem respondentů.

Graf 19 Věk vs. Čas strávený na TV/PC

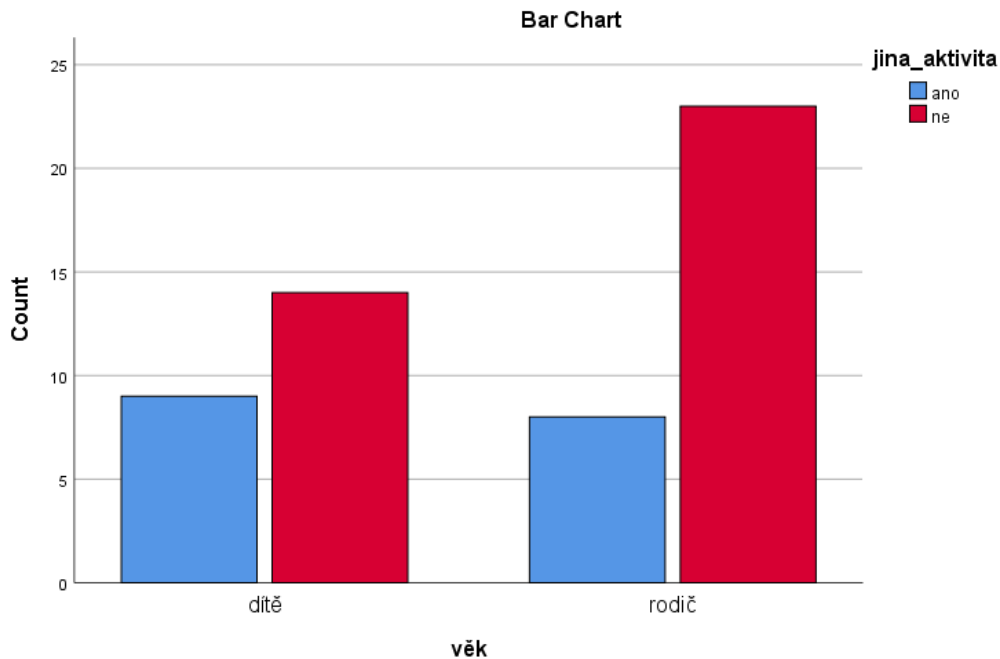
Zdroj: vlastní zpracování, Software SPSS

Zde se jedná o kontingenční závislost. Pozorované (empirické) četnosti lze nalézt v Příloze č. 7. Podmínka použití χ^2 testu nezávislosti je, že žádná teoretická četnost nesmí být nižší než 1 a maximálně 20 % může být nižších než 5. Podmínka zde byla splněna lze nalézt v Příloze č. 8 pod tabulkou. Hodnota $p = 0,821$ je větší než hladina významnosti $\alpha = 0,05$, lze nalézt v Příloze č. 8. Z toho vyplývá, že neexistuje závislost mezi časem stráveným u TV/PC a věkem respondentů. Nedochozí k zamítnutí H_0 .

4.2.4 Analýza závislosti věnování se jiné aktivitě na věku

Cílem této analýzy je zjistit, zda se více věnují jiné aktivitě děti nebo rodiče.

Graf 20 Věk vs. Zájem o jinou aktivitu

Zdroj: vlastní zpracování, Software SPSS

Zde jde opět o asociační závislost. Pozorované (empirické) četnosti lze vidět v Příloze č. 9. Podmínka pro použití χ^2 testu pro nezávislost v tomto případě byla splněna, rozsah souboru je větší jak 40. Hodnota $p = 0,297$ je větší než hladina významnosti $\alpha 0,05$, lze vidět v Příloze č. 10. Z toho vyplývá, že zájem o jiné aktivity není závislý na věku respondentů. Nedochozí k zamítnutí H_0 .

5 Závěr

Cílem bakalářské práce byla statistická analýza faktorů, které ovlivňují vztah dětí ke sportu v Pardubickém kraji. Pro tuto analýzu byla vytvořena pilotáž dotazníkového šetření, na kterou odpovídali děti ze základních škol a jejich rodiče v Pardubickém kraji. Na dotazníkové šetření odpovědělo celkem 54 respondentů. Z dotazníkového šetření se zjistilo, že převažují respondenti, kteří sportují a to převážně 3x-4x týdně. Při otázce, proč respondenti nesportují, byla nejčastěji volena odpověď, že je to z lenosti. Dalšími důvody sportovní neaktivity jsou, že je sport nudný nebo nemají čas sportovat. Naopak na otázku, proč respondenti sportují, se nejčastěji objevovala odpověď, že dotazované sport baví nebo že chtějí zhubnout. Většina respondentů sportuje od dětství (5 let), avšak někteří až od dospělosti. Dotazníkové šetření dokázalo, že vztah ke sportu nejvíce ovlivňuje rodina a výběr sportu poté ovlivňují kamarádi. Na otázku, zda mají respondenti sportoviště blízko bydliště, byla nejčastěji volena odpověď, že mají a ti, kteří ne, nemají problém za sportem dojíždět. Při otázce, kolik času tráví respondenti u televize nebo na počítači, se odpovědi mezi rodiči a dětmi lišily. V obou případech byla jako první volena možnost 2 hodiny denně, avšak druhá nejčastější odpověď u dětí byla 3 hodiny. U rodičů byla druhá nejčastější odpověď 4 hodiny a více. Dále dotazníkové šetření ukázalo, že nemnoho respondentů volí jiné aktivity, jako je malování, keramika nebo zpěv místo sportu. Z otázek pouze pro rodiče se ukázalo, že většinu rodičů v dětství podporovali jejich rodiče a měsíční investice rodiny do sportu je kolem 1 000 Kč měsíčně. Rodiny jsou však schopny investovat i více finančních prostředků do sportu.

Dílním cílem bakalářské práce byla analýza závislosti kvalitativních znaků. Byly vybrány některé znaky z dotazníkového šetření a testována statistická nezávislost případně měřena intenzita závislosti, pokud byla závislost prokázána. Z testování závislostí vyšlo, že věk nemá vliv na zájem o sport, stejně tak nemá vliv na zájem o jinou aktivitu a časem stráveném u televize nebo na počítači. Věk má však vliv na intenzitu sportování, kde se prokázala střední přímá závislost mezi věkem a intenzitou sportování. Je to logické, jelikož děti mají více času věnovat se sportu častěji v týdnu než rodiče, kteří mají i jiné povinnosti než děti.

Sportovní aktivity mají pozitivní vliv na osobnost jedince a na jeho socializaci ve společnosti. Každá sportovní aktivita má odlišnou možnost rozvíjet schopnosti člověka,

které se nadále mohou zlepšovat. Proto by se díky pozitivním vlivům sportovních aktivit na člověka měla podporovat a financovat tato oblast výchovy.

6 Seznam použitých zdrojů

1. CORBIN, Charles B. a Robert P. PANGRAZI. *Physical activity for children: a statement of guidelines for children ages 5-12*. 2nd ed. Reston, VA: National Association for Sport and Physical Education, c2004. ISBN 0883149109.
2. FRÖMEL, Karel, Zbyněk SVOZIL a Jiří NOVOSAD. *Pohybová aktivita a sportovní zájmy mládeže: [monografie pro studijní účely]*. Olomouc: Univerzita Palackého, 1999. ISBN 80-7067-945-x.
3. HAMALČÍKOVÁ, Kamila. Průměrná česká domácnost vydá za sport skoro 14 tisíc Kč ročně. In: Usetreno.cz [online], 2014 [2019-04-01]. Dostupné z: <https://www.usetreno.cz/kolik-utrati-time-za-sport/#gref>
4. HINDLS, Richard. *Statistika pro ekonomy*. 8. vyd. Praha: Professional Publishing, 2007. ISBN 978-80-86946-43-6.
5. CHOUTKA, Miroslav. *Sportovní výkon*. Praha: Olympia, 1981.
6. JANSÁ, Petr a kol. *Pedagogika sportu*. Praha: Karolinum, 2012. ISBN 978-80-246-8
7. KRIŠTOFIČ, Jaroslav. *Pohybová příprava dětí*. Praha: Grada, 2006. ISBN 80-247-1636-4
8. KUČERA, Miroslav a Božena CHOUTKOVÁ-CVRKOVÁ. *Mládež a sport*. Praha: Olympia, 1970
9. KUČERA, Miroslav, Pavel KOLÁŘ a Ivan DYLEVSKÝ. *Dítě, sport a zdraví*. Praha: Galén, 2011. ISBN 978-80-7262-712-7.
10. LANGMEIER, Josef a Dana KREJČÍŘOVÁ. *Vývojová psychologie*. Praha: Grada, 2006. ISBN 80-247-1284-9
11. MAN, Vojtěch. České rodiny dávají dětem na sport průměrně 7320 korun ročně. In: *Irozhlas.cz* [online]. Praha: Český rozhlas, 2014 [2019-04-01]. Dostupné z: <https://www.irozhlas.cz/node/5944481>
12. MEDEKOVÁ, H. Podiel rodiny při orientácii na šport. In *Športová aktivita v rodině*. Bratislava: FTVS, 1997.
13. MUŽÍK, Vladislav, Vladimír SÜSS, ed. *Tělesná výchova a sport mládeže v 21. století*. Brno: Masarykova univerzita, 2009. ISBN 978-80-210-4858-4.

14. NEKOLA, Jaroslav. *Sport a doping*. Velké Přílepy: Olympia, 2018. ISBN 978-80-7376-539-2.
15. NOVOTNÝ, Jiří. *Sport v ekonomice*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. ISBN 978-80-7357-666-0.
16. SEKOT, Aleš. *Sport a společnost*. Brno: Paido, edice pedagogické literatury 2003. ISBN 80-7315-047-6.
17. SEKOT, A., LEŠKA, D. (2004) *Sociální dimenze sportu*. Brno, Česká republika, Masarykova Univerzita. ISBN 80-210-3581-1.
18. SEKOT, Aleš, Marie BLAHUTKOVÁ, Šárka DVOŘÁKOVÁ a Martin SEBERA. *Kapitoly ze sportu*. Brno: Masarykova univerzita, 2004. ISBN 80-210-3531-5
19. SEKOT, Aleš. *Sociologie sportu*. Brno: Masarykova univerzita, 2006. Edice pedagogické literatury. ISBN 80-210-4201-X.
20. SEKOT, Aleš. *Sociologické problémy sportu*. 1. vyd. Praha: GRADA Publishing, 2008. 224 s. Sociologie. ISBN 978-80-247-2562-8.
21. SEKOT, Aleš. *Pohybové aktivity pohledem sociologie*. Brno: Masarykova univerzita, 2015. ISBN 978-80-210-77918-2
22. SLEPIČKA, Pavel, Irena SLEPIČKOVÁ a Jiří MUDRÁK. *Rizikové chování ve sportu dětí a mládeže*. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2018. ISBN 978-80-246-3995-6.
23. SLEPIČKOVÁ, Irena. *Sport a volný čas: vybrané kapitoly*. 2. vyd. Praha: Karolinum, 2005. Učební texty University Karlovy v Praze. ISBN 80-246-1039-6.
24. SPITZER, Manfred. *Cybercrank!: Wie das digitalisierte Leben unsere Gesundheit ruiniert*. Droemer, 2015. ISBN 978-3-426-30104-3
25. *Statutární město Pardubice* [online]. Pardubice: Statutární město Pardubice 2019. Dostupné z: <http://www.pardubice.eu/urad/radnice/verejna-podpora-dotace-a-granty/>.
26. SVATOŠOVÁ, Libuše, & Kába, Bohumil, 2016. *Statistické metody II*. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze. 107 s. ISBN 978-80-213-1736-9.
27. VÁGNEROVÁ, Marie. *Vývojová psychologie: dětství a dospívání*. Vydání druhé, rozšířené a přepracované. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2012. ISBN 978-80-246-2153-1.
28. VAŠÍČKOVÁ, Jana. *Pohybová gramotnost v České republice*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2016. ISBN 978-80-244-4883-1
29. WOPP, Christian. *Wir bringen Oldenburg in Bewegung*. Oldenburg: Universität Oldenburg, 1989. ISBN 381420333X

30. ZUZKOVÁ, K. *Sociálno-psychologické aspekty športovania rodin*. Dizertační práce. Bratislava: FTVŠ UK, 2000.
31. ZVONARĚ, Martin, Pavel KORVAS a Jiří NYKODÝM. *Pohybové a zdravotní aspekty v kinantropologickém výzkumu*. Brno: Masarykova univerzita, 2010. ISBN 978-80-210- 5176-8

7 Přílohy

Příloha 1 Pilotáž dotazníkového šetření

1. Jakého jste pohlaví?

- Muž
- Žena

2. Kolik Vám je let?

- 6-12 let
- 13-15 let
- 25-29 let
- 30-40 let
- 41-50 let
- 50 a více

3. Věnujete se nějakému sportu?

- Ano
- Ne

4. Proč nesportujete?

- Nebaví mě to.
- Nemám čas.
- Lenost.
- Nikdo v mém blízkém okolí nesportuje, tak i já nemám potřebu sportovat.
- V blízkosti mého bydliště není žádné sportovní středisko.
- Nejsou na to finanční prostředky.
- Mám jinou zájmovou aktivitu.
- Zdravotní stav.

5. Proč sportujete?

- Udržení v kondici.
- Baví mě to.

- Moji rodiče chtějí, abych sportoval/a.
- Chci si najít nové přátele.
- Chci zhubnout.
- Jiné důvody.

6. Jak dlouho se věnujete sportu?

- Od dětství (od 5 let)
- Od puberty (od 12 let)
- Od dospělosti (od 18 let)

7. Jak často se věnujete sportu?

- 1x-2x týdně
- 3x-4x týdně
- 5x-6x týdně
- 6x a více

8. Kdo Vás poprvé přivedl ke sportu?

- Rodiče.
- Kamarádi.
- Sám jsem chtěl/a.
- Jiné.

9. Podporovali Vás finančně Vaši rodiče ve sportu? Odpovídají rodiče.

- Ano
- Ne

10. V jaké výši je Vaše měsíční finanční investice do sportovních aktivit celé rodiny (měsíčně)?

Odpovídají rodiče.

- Do 500 Kč
- Do 1000 Kč
- Do 2000 Kč
- Do 3000 Kč
- Více jako 3000 Kč

11. Byli byste ochotni vynaložit větší finanční prostředky v případě potřeby? (odpovídají rodiče)

- Ano, je to v našich možnostech.
- Ano, ale nemůžeme si to dovolit.
- Ne

12. Můžete/Mohl jste dělat jakýkoliv sport od dětství?

- Ano
- Ne

13. Co ve Vašem případě hrálo největší roli při výběru sportu?

- Finance.
- Oblíbenost sportu.
- Vybrali ho rodiče.
- Vybraný sport dělají kamarádi a já se k nim přidal.
- Chtěl/a jsem ho zkusit a zůstal/a jsem u toho.
- Blízkost sportoviště u místa bydliště.
- Jiné důvody

14. Nachází se sportoviště blízko Vašeho bydliště?

- Ano
- Ne, ale jsme ochotni dojíždět.

16. Kolik času trávíte denně na PC/u TV?

- 1 hodina denně
- 2 hodiny denně
- 3 hodiny denně
- 4 a více hodin

17. Věnujete se jiné zájmové aktivitě? (malování, keramika, zpěv atd.)

- Ano
- Ne

18. Rozuměli jste všem otázkám?

- Ano
- Ne

Zdroj: vlastní zpracování

Příloha 2 Pozorované četnosti Věk vs. Zájem o sport

věk * Sport_ Crosstabulation

Count

		Sport_		Total
		ano	ne	
věk	dítě	20	3	23
	rodič	23	8	31
Total		43	11	54

Zdroj: vlastní zpracování

Příloha 3 χ^2 test pro nezávislost, Věk vs. Zájem o sport

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2- sided)	Exact Sig. (2- sided)	Exact Sig. (1- sided)
Pearson Chi-Square	1,326 ^a	1	,250		
Continuity Correction ^b	,656	1	,418		
Likelihood Ratio	1,378	1	,240		
Fisher's Exact Test				,319	,211
Linear-by-Linear Association	1,301	1	,254		
N of Valid Cases	54				

a. 1 cells (25,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 4,69.

b. Computed only for a 2x2 table

Zdroj: vlastní zpracování

Příloha 4 Pozorované četnosti Věk vs. Intenzita sportování

věk * cetnost_sport Crosstabulation

Count

		cetnost_sport		Total
		1-2	3-5	
věk	dítě	13	6	19
	rodič	6	18	24
Total		19	24	43

Zdroj: vlastní zpracování

Příloha 5 χ^2 test nezávislosti, Věk vs. Intenzita sportování

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2- sided)	Exact Sig. (2- sided)	Exact Sig. (1- sided)
Pearson Chi-Square	8,107 ^a	1	,004		
Continuity Correction ^b	6,442	1	,011		
Likelihood Ratio	8,337	1	,004		
Fisher's Exact Test				,006	,005
Linear-by-Linear Association	7,919	1	,005		
N of Valid Cases	43				

a. 0 cells (0,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 8,40.

b. Computed only for a 2x2 table

Zdroj: vlastní zpracování

Příloha 6 Koeficient asociace

Symmetric Measures

	Value	Approximate Significance
Nominal by Nominal <u>Phi</u>	,434	,004
<u>Cramer's V</u>	,434	,004
N of Valid Cases	43	

Zdroj: vlastní zpracování

Příloha 7 Pozorované četnosti, Věk vs. Čas u TV/PC

věk * tv_pc Crosstabulation

Count

		tv_pc			
		1hod	2hod	3+	Total
věk	dítě	5	10	8	23
	rodič	7	11	13	31
Total		12	21	21	54

Zdroj: vlastní zpracování

Příloha 8 χ^2 test nezávislosti, Věk vs. Čas u TV/PC

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2- sided)
Pearson Chi-Square	,395 ^a	2	,821
Likelihood Ratio	,395	2	,821
Linear-by-Linear Association	,088	1	,766
N of Valid Cases	54		

a. 0 cells (0,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 5,11.

Zdroj: vlastní zpracování

Příloha 9 Pozorované četnosti, Věk vs. Zájem o jinou aktivitu

věk * jina_aktivita Crosstabulation

Count

		jina_aktivita		Total
		ano	ne	
věk	dítě	9	14	23
	rodič	8	23	31
Total		17	37	54

Zdroj: vlastní zpracování

Příloha 10 χ^2 test nezávislosti, Věk vs. Zájem o jinou aktivitu

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2- sided)	Exact Sig. (2- sided)	Exact Sig. (1- sided)
Pearson Chi-Square	1,087 ^a	1	,297		
Continuity Correction ^b	,557	1	,456		
Likelihood Ratio	1,081	1	,299		
Fisher's Exact Test				,379	,227
Linear-by-Linear Association	1,067	1	,302		
N of Valid Cases	54				

a. 0 cells (0,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 7,24.

b. Computed only for a 2x2 table

Zdroj: vlastní zpracování